JAVA-BODE.

NIEUWS-, HANDELS- EN ADVERTENTIE-BLAD VOOR NEDERLANDSCH-INDIE.

A°. 1859. Woensdag, 12 Januarij. N°. 4.

HOOFD-BUREAU: Te Batavia bij H. M. VAN DORP; te Samarang bij DE GROOT, KOLFF & Co. en G. C. T. VAN DORP; te Soerabaija bij E. FUHRI & Co., te Pasaroean bij WEIJERMANS & Co., te Cheribon bij BLOK & RUZETTE en voor Nederland bij J. NOORDENDORP, Pijpenmarkt te Amsterdam.

Prijs per half jaar voor *Batavia* .... ƒ 12,50.
„ „ „ „ *Java* .... „ 15,—.
„ „ „ „ *Buitenbezittingen* .... „ 17,50.
„ „ „ „ *Nederland* .... „ 22,50.
De betaling geschiedt vooruit. — Brieven **franco.**

De JAVA-BODE verschijnt op Woensdag en Zaturdag van elke week, voor posttijd.

De prijs der **Advertentiën** is **50** cents voor de Vijf woorden
Bij eerste of meerdere herhaling **25** „ „ „ „ „
Behalve het Zegel voor den Lande.

Bij deze Courant behooren twee BIJVOEGSELS.

Civiel Departement.

Ontslagen:

Op zijn verzoek, eervol, uit 's lands dienst, onder toekenning van pensioen, de eervol ontslagen assistent-resident van Sumanap (Madura), C. S. R. Wijnmalen, en J. F. Meijer, laatst hoofdschout van het Westerkwartier der Ommelanden van Batavia, beiden thans op wachtgeld.

Op zijn verzoek, eervol uit 's lands dienst, de controleur der eerste klasse bij het binnenlandsch bestuur in de residentie Lampongsche districten G. Birnie.

Benoemd:

Tot lid in den raad van justitie te Batavia, mr. J. K. de Wit, laatst omgaande regter in de tweede afdeeling op Java, onlangs van verlof uit Nederland teruggekeerd.

Tot controleur der derde klasse bij het binnenlandsch bestuur ter Westkust van Sumatra, de ambtenaar der tweede klasse voor de dienst in Nederlandsch-Indie C. de Clercq Moolenburgh, thans ter beschikking van den gouverneur van Sumatra's Westkust.

Bij continuatie voor het loopende jaar 1859.

Tot leden van de commissie, ingesteld bij art. 49 der bepalingen op het beheer van 's lands geldmiddelen (staatsblad 1831 no. 71),

J. E. van der Smissen, hoofd-intendant der militaire administratie en

H. P. Barkmeijer, algemeene boekhouder bij den directeur van financien ...

Militair Departement.

Bevorderd:

BIJ HET WAPEN DER ARTILLERIE.

Tot kapitein bij het personeel, de eerste luitenant van het personeel J. W. Veldman.

Tot eersten luitenant bij het personeel, de tweede luitenant van het personeel A. R. W. Gey van Pittius.

BIJ DE GENEESKUNDIGE DIENST.

Overgeplaatst:

Bij het garnizoen te Salatiga, de adjunct-paardenarts C. C. D. Minlol, thans te Willem I.

Benoemd:

Tot adjunct-paardenarts bij het garnizoen te Willem I, de particuliere veearts G. L. Reedijk.

IN ACTIVITEIT HERSTELD:

De onlangs van verlof uit Nederland teruggekeerde tweede teekenaar der genie C. W. F. Grust, thans op nonactiviteit.

ADVERTENTIEN.

Postkantoor.
Landmail van Januarij.

De directeur der posterijen te Batavia herinnert bij deze belanghebbenden, dat de 2de mail-stoomer in Januarij, den 24sten zullende vertrekken, de brievenpakketten daarmede te verzenden, bij het postkantoor te Weltevreden zullen worden gesloten op Zondag, den 23sten Januarij aanstaande:
a. des avonds te 8 uren voor Europa, Britsch-Indië, China, enz., enz.
b. des middags ten 1 ure, die voor Banka, Palembang, Billiton en Riouw.

De directeur der producten en civiele magazijnen maakt bekend, dat op een nader door den resident van Samarang te bepalen dag en plaats, in de maand Junij 1859, ten kantore van dien resident, overeenkomstig het reglement op het houden van uitbestedingen (staatsblad 1829 No. 67), zal worden uitbesteed de levering van laadpraauwen tot het overvoeren voor 's gouvernements rekening, van personen, paarden, slagvee, gelden en goederen van en naar de reede en de buitenreede van Samarang.

De chef van het beheer der gouvernements schooners en kruisbooten maakt bekend, dat de gouvernements schooner *de Haai*, liggende in de rivier van Batavia, op een nader te bepalen dag, in het openbaar zal verkocht worden, zoo als dezelve zich bevindt met staand en loopend tuig, en verdere inventarisgoederen.

Nadere informatien zijn te bekomen op 's lands equipagewerf te Batavia, ten burcele van den chef voornoemd.

VENDUTIEN.

Op Maandag, den 17 Januarij, voor het commissiehuis van Cassalette & Co.

en

Op het Heemradenplein, door Jas. Pryce & Co., à 2 pCt. vendusalaris.

Op Dingsdag, den 18 Januarij, voor het commissiehuis van van Slooten, Morgan & Co.

en

Op het Heemradenplein, à 2 pCt. vendusalaris, door Cassalette & Co.

Op Zaturdag, den 22 Januarij, voor de Kongsie te Tangerang, door den deurwaarder J. A. C. Helfet.

Oproeping van Crediteuren.

In de Javasche Courant van heden worden opgeroepen de debiteuren en crediteuren in de navolgende boedels:

Door het collegie van boedelmeesteren te Batavia, van wijlen den inlander Ketjiel.

Door den agent der Samarangsche weeskamer J. van der Waijen te Ambarawa, van wijlen den heer J. A. Vlijsman.

Door de agenten der Samarangsche wees- en boedelkamer H. R. van Cassand en P. de Graaff te Probolingo, van wijlen den heer Carel Balthazar Adrianus Koopman.

Aangekomen Vreemdelingen,

van den 8den tot en met den 11den Januarij 1859.

MARINE HOTEL. J. Gericke, van de Reede. — G. K. Brutel de la Riviere, van Idem. — Jones, van Idem. — K. Hoek, van Amsterdam. — J. Moet, van Rotterdam. — N. Dijkema, van Idem. — Bervoets, van de Reede. — J. A. v. d. Velden, van Idem. — A. J. Looijen, van Idem. — Swart, van Idem. — E. H. Masdorp, van Dima. — J. C. Siedenburg, van het Hospitaal.

HOTEL WILLEM II. J. K. Meeesen, van Rotterdam. — Schumacher, van Idem. — N. Plagge, van de Reede. — Uitzenratte, van Idem.

HOTEL DER NEDERLANDEN. D. Kruijt, van Sumbawa. — Umbgrove en Familie, van Nederland. — Mejufvr. Lubeck, Idem — Mejufvr. J. C. Koopman, van Idem. — P. Ouwehand, van Idem. — B. J. Deurholt, van de Reede.

Vertrekkende Personen.

E. C. ter Meulen en Echtgenoot. — J. van der Crab. — J. Rawson.

Advertentiën.

Getrouwd:
P. J. DU PERRON,
met
H. G. VAN DE POEL.
TAGAL 25 *December* 1858. (54)
Eenige kennisgave.

Getrouwd:
B. M. F. J. H. MULLER.
met
C. A. A. TROMP.
BATAVIA, den 29sten *December* 1858. (51)

Getrouwd:
H. VAN RHEEDEN.
Adj. Onder Off. Hospitaalmeester,
met
C. F. KRABBE.
SAMARANG, 8 *Januarij* 1859. (131)

Bevallen van eene DOCHTER, *G. C. J. M. Vos*, geb. *van Lakerveld*.
SOERABAIJA, 2 *Januarij* 1859. (95)

Bevallen van eene DOCHTER, *M. L. C. Storm van s' Gravesande, Wittenrood.*
Eenige kennisgave.
BATAVIA, 10 *Januarij* 1859. (115)

Voorspoedig bevallen van eene DOCHTER, *C. H. Meis*, echtgenoot van
JONKHEER W. H. TEDING VAN BERKHOUT.
POERWOREDJO (*Bagalen*)
31 *December* 1858. (132)

Heden overleed na een kortstondig lijden, in den ouderdom van 63 jaren, onze geliefde moeder en behuwd moeder, JANE MEIJER, geboren *Bell*, diep betreurd door ons allen.
SOERABAYA, Uit aller naam,
26 *December* 1858. W. G. MEIJER.
(126)

Op heden behaagde het den Almagtigen, tot zich te roepen mijne innig geliefde en dierbare echtgenoote, *Catherina Johanna Meijboom*, in den ouderdom van 31 jaren; mij nalatende een kindje, nog te jong om zijn onherstelbaar verlies te beseffen.
A. STEL.
MALANG, 29 *December* 1858.
Algemeene en bijzondere kennisgave. (96)

Op den 30 December 1858, overleed te Batavia, de Heer *J. D. Meijer*, veel geliefde echtgenoot van
H. MEIJER,
GEB. DE LANOY.
Eenige kennisgeving. (94)

Overleden te Pattie 4 Januarij, het kindje van
J. W. VAN GROLL.
Eenige kennisgave. (109)

Den 5e dezer overleed ons jongste ZOONTJE, *Johannes Apollonius*, oud ruim zeventien maanden.
G. H. UHLENBECK.
M. C. GODIN.
BATAVIA, *den* 10 *Januarij* 1859. (118)

Op den 2e Januarij jl. overleed te Djawana, (Residentie Japara), de Heer *Johannes, Gerardus, van de Graaff*, in leven Kommies Ontvanger der Inkomende en Uitgaande Regten aldaar, diep betreurd door zijne nagelatene weduwe en kinderen.
BATAVIA, 12 *Januarij* 1859.
(140) M. VEIT

LUCIFERS!

Vervolg.

III. ARME JOHANNA!

Ziet ge dat meisje, dat snikkende de deur uittreedt van een der gasthuizen onzer hoofdstad, en de tranen afwischt, zeker wel uit het diepst van het hart opgeweld, nu zij een bezoek is gaan brengen aan een geliefde kranke, die daar verpleegd, en welligt nooit door haar weergezien wordt.

De verkleumde handjes onder haar voorschoot verbergende, gaat de kleine voort, en als de gazlantaarn, niet verre van het gesticht geplaatst, zijn licht op haar gelaat werpt, dan bemerken wij, dat we Johanna, het arme Lucifermeisje ontmoeten.

En weet ge wie zij in dat huis ging bezoeken, ja — het strekt haar hart tot eer — eenige versnapering gebragt heeft? De ongelukkige Louize, hare zuster, die wij nu drie dagen geleden bij hare moeder aantroffen. Die rampzalige is ziek geworden, zoo ziek, dat zij niet meer in staat was, hare kranke te ontveinzen, en zij te midden der dansende paren en onder het geluid der wilde dansmuzijk, is nedergestort, bleek en bewegingloos als eene doode. Men had haar uit de zaal gebragt en nog een dag of twee in huis gehouden, meenende dat het eene voorbijgaande ongesteldheid zoude wezen; doch toen de geneesheer verklaarde, dat zij aan eene uitputting van levenskrachten leed, en het nog lang kon duren eer zij herstelde, toen had men haar naar het gasthuis doen brengen en hare plaats werd vervuld door een nieuw offer, dat jonger en frisscher en schooner was dan zij. Waartoe zich nog harer herinnerd?

Toch hebben wij gezien, dat de kleine het deed; want zij had bij hare kwade hoedanigheden een hart, niet ontoegankelijk voor dankbaarheid en medelijden. Zij herinnerde zich, hoe dikwijls Louize haar eenige versnapering geschonken had en daarom rustte zij niet, eer zij bij de kranke werd toegelaten en deze een bewijs van genegenheid mogt geven, te hooger geschat naarmate het minder gewacht werd.

Het kind liep altijd door, straat in, straat uit. Allerlei vreemde gedachten doorwoelden heur hoofd. Hare zuster had zoo veel tot haar gesproken, dat zij maar half of in het geheel niet begreep, en haar gewaarschuwd tegen de raadgevingen harer moeder, die het levensgeluk harer kinderen luttel achtte, als er maar geld te verdienen was. Vandaar dat ze nu eenheid zocht te brengen in die bonte mengeling van gedachten, welke haar hoofd doorkruisten, zonder dat dit haar echter gelukte, want slechts twee dingen stonden haar helder voor den geest. 't Was dat zij hare moeder niet kon vertrouwen, en dat het lot harer zuster niet zoo benijdenswaardig was, als zij zich dat vroeger wel eens had voorgesteld.

Zoo was zij zonder bepaald plan tot op een der hoofdgrachten voortgedwaald, toen zij een groot huis zag, voor welks deur van tijd tot tijd eene koets stilhield. Ook op dit oogenblik was dit het geval, en toen de kleine, als alle arme kinderen, nieuwsgierig naar de pracht der rijken, stil stond, zag zij een rijk en smaakvol gekleed jong meisje, met rozen door het hair gevlochten, daar uit treden, voor wie de deur van den helder verlichten en met bloemen versierden gang zich opende. »O, wat moet zoo'n kind gelukkig wezen," dacht zij; maar lang tijd om daarover na te denken had zij niet; want eene tweede koets kwam aanrollen en dwong haar op zijde te gaan; en nauwelijks had zij dit gedaan of van de andere zijde kwam een rijtuig aan. »Uit den weg, uit den weg!" klonk het, maar reeds was het te laat. Een snerpende kreet en een vloek van den koetsier deed zich hooren; toen vernam men niets meer dan een dof gekreun. Men kwam met licht en men bemerkte, dat de wielen van het rijtuig over de beenen van het kind waren gegaan. De jonge jufvrouwen beefden van ontsteltenis en kwamen met een traan in het oog de zaal binnen, waarin het kinderbal zou gehouden worden. Men sprak nog gedurende eenige oogenblikken over het arme meisje en bragt wat geld voor haar bijeen, en toen trachtte men het akelige voorval zoo mogelijk te vergeten. (*Wordt vervolgd.*)

Met de aangekomen Landmail, ontvingen wij het droevig berigt, dat op den 19 *November* ll. te *Utrecht*, op ruim 21 jarigen leeftijd, aan de gevolgen eener slepende maagziekte is overleden, onze eenig geliefde en veelbelovende oudste zoon, *Willem Elias*, Student in de Regten.

Ouders die als wij, gedwongen door de noodzakelijkheid, zich van hunne kinderen hebben gescheiden, zullen het beste gevoelen hoe treffend en smartelijk dit verlies voor ons is, bij de hoop, hem, na 18 jarige scheiding, weldra weder in ons midden te zien terugkeeren.

De eenige troost die ons verblijft is, dat hij algemeen geacht en bemind, kalm en onderworpen en zijne ouders en betrekkingen nog tot in zijne laatste ure in liefde gedenkende is henen gegaan. — Wij staren hem treurende na.

J. E. HERDERSCHÉE.
J. C. LANGENBERG KOOL.

Algemeene en bijzondere kennisgave.

BATAVIA, 10 *Januarij* 1859. (113)

Heden overleed mijn oudsten Zoon, *Johannes Scipio Feites*, oud 34 Jaren, in leven Ambtenaar op Wachtgeld, diep betreurd door mij, zijne nagelatene bloedverwanten en veelvuldige vrienden.

J. J. FEITES DIEKSTRA.

BATAVIA, *den* 12 *Januarij* 1859. (142

HOUT-VENDUTIE.

Op Maandag den 17den Januarij 1859, **op het Heemradenplein door**

John Pryce en Co.,

à 2 pCt. Vendusalaris, van

GROOTE DJATTIEHOUTEN BALKEN

en Doodkistplanken.

(119)

VENDUTIE

op Dingsdag 18 Januarij 1859,

voor het Commissiehuis van

van Slooten, Morgan en Co.,

van diverse ***Lijnwaden***, **12** Balen ***Drills***, **20** Balen ***Goenisakken***, (Hollandsche), een factuur Engelsche ***IJzerwerken***, bestaande uit Scheermessen, Pennenmessen, Tafelmessen, Jagtmessen, Bijtels, Handzagen, Vijlen, etc.

en ten 11 ure precies

van 6 Bankactien, Brillanten en Diamanten; en **EEN OPSTAL**, gelegen op het Molenvliet;

en ten overstaan van de Weeskamer van de

Baliesche Brik RENGANNES

met deszelfs ***Inventaris***, toebehoorende aan den boedel wijlen den Heer **G. P. KING** te *Macassar*.

(137)

HOUT-VENDUTIE.

Op Dingsdag den 18den Januarij 1859, op het Heemradenplein, à 2 pCt. Vendusalaris, door

CASSALETTE & CO.,

van

DJATTIEHOUTEN BALKEN, DOLKEN, PLANKEN, RIBBEN, KROMHOUTEN en Chinesche Doodkistplanken.

(153)

VENDUTIE

op Maandag den 17den Januarij 1859,

voor het Commissiehuis van

CASSALETTE & Co.,

Diverse negotie goederen, Yzerwerk, modeartikelen, Kramerijen, Spiegels en Schilderijen, Speelgoed, Provisien en Dranken.

L. □ No. 72/146 75 vaten à 1 picol Spijkers, beschadigd aangebragt pr. ***Rhijnvis Feith*** van Rotterdam.

ps. ms. 30 picols **rood koper**, afkomstig van het Hamburger schip ***Neumühle***

200 kisten à 4 douz. Bordeaux Wijn, *St. Julien medoc.*
5 oxh. Supérieure cognac, 1 oxh. Bordeaux Wijn.
26 kisten à 4 douz. Pauillac medoc.
18 » » 1 » Cantemerle, 1e. soort.
37 pullen Terpentijn Olie.
21 » Voorloop.
95 kisten à 1 douz. Zeer goede Rhijnwijn.
1 kist Eau de Lavendé.
1 » Eau de Cologne.
5 » Fransche Conserves.
1 » Schrijf- en Kantoorbehoeften.
1 » Parfumerien.
Engelsch aardewerk.
5 Engelsche Damesradels compleet
1 kist geassorteerde Borduurwol en Estramine.

Verder tot sluiting van Rekening eener factuur Bijouteriën, 25 Rollen chinesche vloermatten, Crêpe Shawls, etc., etc. (145)

De geannonceerde VERKOOP

VAN KOFFIJ, SUIKER EN ROTTAN,

op Woensdag, den 19den Januarij 1859,

is voorloopig uitgesteld.

(97) JOHN PRYCE & Co.

VENDUTIE

op Woensdag 19 Januarij 1859,

voor het woonhuis van den Heer RINSING *op het Molenvliet,*

door VAN SLOOTEN, MORGAN & Co.,

van diverse **MEUBELEN**, bestaande uit Spiegels, Schilderijen, Hang-, Tafel- en Muurlampen, Stoelen, Kasten, Canapés, Ledikanten, Tafels, Matten, Marmervanen, Porcelein-, Glas- en Aardewerk, groote Vischnetten, voorts nog Rijtuigen, Wagen-, Bendie- en Rijpaarden, waaronder 1 zwart Macassar en 1 zwart Batakker, Wagen- en Bendietuigen, 12 Koebeesten van Bengaalsch en Europeesch ras, waaronder melkgevende, en 4 gemeste Ossen etc. (150)

Vendutie

Op Woensdag den 19 Januarij 1859,

op 's Lands Werf, door

JOHN PRYCE & Co.,

à 4 pCt. Vendusalaris,

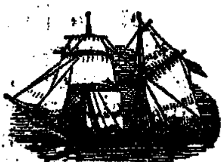

van de Gouvernements Schoener

„DE HAAI",

zoo als dezelve alhier in de rivier is liggende, met staand en loopend **Tuig** en verdere **Inventaris goederen.** (122)

VERKOOP VAN EEN SCHIP

Op Vrijdag, 21 Januarij 1859,

Zullen de ondergeteekenden precies ten 10 ure voor het Lokaal van hun Commissiehuis, voor rekening van belanghebbenden aan de meestbiedenden publiek verkoopen,

het alhier ter reede liggende Ned. Ind. Schip

MARIANNA ANTOINETTA,

ladende 40,000 picols.

Het schip zal worden verkocht met deszelfs Masten, Stengen, Ra's en verdere Rondhouten, Sloepen, staand en loopend Wand, Zeilen, Ankers, en verdere inventaris, zoo als hetzelve hier ter reede is liggende.

Het schip is van af heden voor een ieder te bezigtigen, terwijl informatiën en inzage van den inventaris, te bekomen zijn bij

(144) GEBRS. ROSELJE & Co.

PADIE VENDUTIE.

Op den 20sten Januarij 1859, zal te *Krawang* Vendutie worden gehouden van ongeveer

300 Tjaings padie,

in koavelingen ieder van 5 Tjaings, à 1800 katties per Tjaing,

en zulks op gewoon crediet en condition van het Vendukantoor in de afd. Krawang.

De Padie zal worden geleverd in de pakhuizen te ***Teloek Djambie*** en te ***Tandjong Poera***, van waar dezelve met 10 koyangs praauwen langs de Tjitarum kan vervoerd worden. (72)

Vendutie

Op Woensdag den 26 Januarij 1859,

ten huize van Zijne Excellentie den Vice-Admiraal

J. F. D. BOURICIUS,

wegens vertrek;

door

JOHN PRYCE & Co.,

van een netten en goed onderhouden **INBOEDEL,**

bestaande uit:

Mahoniehouten en andere Meubelen,

SPIEGELS, SCHILDERIJEN,

Kroon-, Hang- en Tafel-Lampen, enz., enz.,

Verder van een sterken en ligten

REISWAGEN, een ruimen PALANKIJN en een TOERWAGEN,

GOEDLOOPENDE PAARDEN,

TUIGEN, MARTEVANEN, enz., enz.

Op Zondag te voren te bezigtigen (125)

Op hunne Vendutie

van Woensdag, den 26 Januarij 1859,

zullen de ondergeteekenden **ten 10 ure precies** verkoopen,

de reeds geadverteerde **aandeelen**, als:

30 Aandeelen in de Maatschappij tot bevordering van Mijnontginningen in Nederlandsch Indië.
10 Aandeelen in de Nederl. Indische Escompto Maatschappij,
20 Aandeelen in de Bataviasche Zee- en Brand-assurantie Maatschappij,
20 Aandeelen in de Nederl. Indische Zee en Brand-assurantie Maatschappij,
18 Aandeelen Negotiatie Loge Ster in het Oosten,
1 Aandeel in het Etablissement te Gadok.

(124) JOHN PRYCE EN Co.

Verkoop van een Schip.

Op Vrijdag den 28sten Januarij 1859,

zullen de ondergeteekenden in een der Recherche-Pakhuizen aan den *Kleinen Boom*, voor rekening van wie zulks zoude mogen aangaan, aan de meestbiedenden publiek verkoopen:

Het alhier ter reede liggende gekoperde en kopervaste

NEDERLANDSCHE BARKSCHIP

ANNA PAULOWNA,

metende 325 Lasten,

laatst gevoerd door Kapt. W. BEK WZn.

Het Schip zal worden verkocht met deszelfs Masten, Stengen, Ra's en verdere Rondhouten, staand en loopend Wand, een stel Zeilen, 2 zware Ankers, een Tuiketting en Anker, en verdere toebehooren;

vervolgens en detail

de over complete Inventaris van dien Bodem, bestaande uit: Zeilen, divers Touwwerk, Trossen, Kompassen, Medicijnen, en Chirurgicale Instrumenten, eene Barkas, Sloep, etc., een en ander zoo goed als nieuw.

Het Schip is van af heden voor een ieder te bezigtigen, terwijl informatiën en inzage van den inventaris te bekomen zijn ten kantore van de agenten, de Heeren ***Haager & Schuurman.***

(75 GEBRS. ROSELJE EN Co.

Op een nader te bepalen dag, in den loop van de maand Februarij, zullen de Ondergeteekenden publiek verkoopen:

Het kapitaal Huis en Erf,

beplant met diverse Vruchtboomen, gelegen op het Molenvliet, thans bewoond door den WelEd. Heer **Beijnen, Sr.** Inmiddels uit de hand te koop.

Te bevragen bij den Eigenaar en bij de ondergeteekenden.

(93) VAN SLOOTEN MORGAN EN Co.

THÉATRE FRANÇAIS DE BATAVIA.

Avec la permission de M. le Résident.

VENDREDI, 14 Janvier 1859.

Sixième représentation du neuvième mois de l'abonnement.

NORMA.

LUNDI, 17 Janvier 1859.

LINDA DE CHAMOUNY.

GRAND-OPERA EN 3 ACTES, MUSIQUE DE *Donizetti.*

AVIS. Personne ne sera admis aux répétitions et l'entrée des coulisses pendant les représentations est expressément interdite.

Le Spectacle commencera à 7 heures et demie précises.

Le Directeur-Gérant,
VAN KINSBERGEN.

(133)

Militaire Sociteit Concordia

THE-DANSANT.

Op Zaturdag den 22 Januarij 1859.

Namens de Directie
De Secretaris,
BRUGMAN.

(147)

MAATSCHAPPIJ VAN TOONKUNST.

Algemeene vergadering van Heeren Leden op Dingsdag den 18 dezer, des avonds ten 8 ure, in de Societeit de Harmonie ter verkiezing van eenen President.
Na afloop daarvan **Musikale Oefening.**

Namens de Directie
C. VRIESENDORP.

BATAVIA, 12 Januarij 1859. (128)

Op het Lusthuis

KEDOENG BADAK,

zijn nog eenige Kamers disponibel.

De kosten voor tafel en logies zijn *f* 5,— daags per persoon.

(134) J. A. MAY.
11 *Januarij* 1859.

MAATSCHAPPIJ: Tot Nut van 't Algemeen in Oostindië.

In de Algemeene Vergaderingen van 2 Junij en **15 December 1858** zijn artikel 4, de laatste alinea, en artikel 5 van het ***Reglement voor de Spaarbank*** gewijzigd als volgt:

Art. 4.

»Voor beheerloon, door den penningmeester te genieten, wordt te goed gedaan een minimum van *f* 2000,— 's jaars. totdat de bij de Bank ingelegde kapitalen het cijfer van *f* 120,000,— zullen hebben bereikt, als wanneer 2 pCt. 's jaars, in het geheel over het ingelegd kapitaal zal worden berekend. Deze berekening zal zich uitstrekken tot over een kapitaal van *f* 500,000,— en zal over de inlagen boven dit cijfer, 1 pCt. 's jaars bovendien worden te goed gedaan. Bij percentsgewijze berekening van het beheerloon, zal ieder kwartaal het gemiddeld cijfer van het kapitaal op den laatsten dag van iedere maand, als basis worden aangenomen. Onder het beheerloon zijn niet begrepen de kosten van boeken, drukloonen, brandkast en dergelijken, welke ten laste der Spaarbank blijven."

Art. 5.

»De bezittingen der Bank worden gelegd in een trommel met verschillend werkende sloten, waarvan de sleutels berusten onder den Penningmeester en eenen der andere commissarissen, en bij de Javasche Bank in bewaring gegeven. Daarvan zijn uitgezonderd de contante gelden en het in escompto genomen handelspapier, welke bij de Javasche Bank in rekening-courant worden gebragt, zoodanig dat de penningmeester nimmer meer dan eene som van *f* 1000,— in kas behoudt."

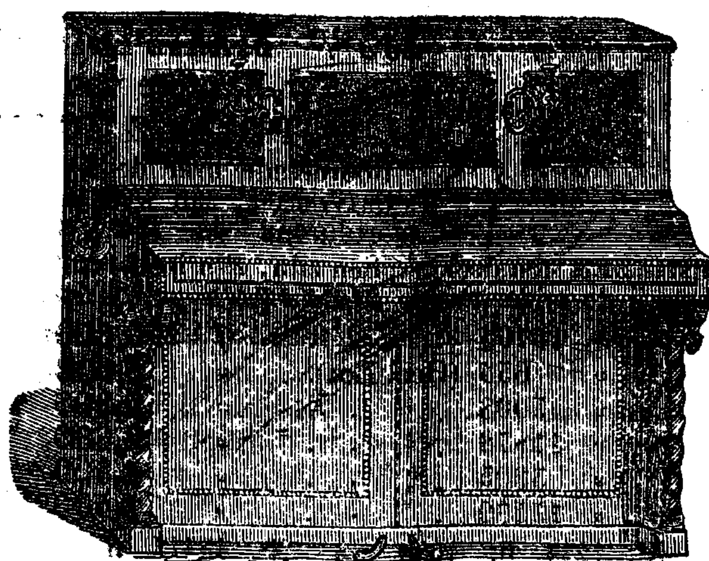
»Over de gelden, bij de Javasche Bank in rekening-courant beschikbaar, wordt beschikt bij assignatiën van den penningmeester met medeteekening van eenen der commissarissen."

»Eens in de maand worden de kas en de aanwezige effecten, zoowel die bij den Penningmeester als bij de Bank zoo als die volgens de Boeken aan het einde der voorgaande maand aanwezig moeten zijn, door eenen der andere commissarissen opgenomen, van welke opname een door dezen en door den Penningmeester onderteekend procesverbaal in de eerstvolgende vergadering der commissie wordt overgelegd."

Geschiedende deze bekendmaking in opvolging van artikel 41 van bovengezegd reglement.

Het Bestuur der Maatschappij vnd.,
Mr. J. VOUTE,
Voorzitter.
J. MUNNICH,
Secretaris.

(144)

F. BERDEN & CIE
FAB^T DE PIANOS
A BRUXELLES

Depôt pour tout Java.

CASSALETTE & Co.

BATAVIA.

Met referte tot bovenstaande, bevelen de Ondergeteekenden de reeds zóó gunstig bekende PIANO'S van de fabriekanten, *F. Berden & Co.* bijzonder aan, en deelen tevens mede, dat zij gemagtigd zijn, bij verkoop eenen billijken termijn van garantie te verleenen. Zij zullen door successieve aanvoeren voortdurend van deze instrumenten voorzien zijn. Zij belasten zich met commissien tegen eene redelijke provisie, bij aldien eenige wijziging of verandering in den forme van de PIANO'S, hetzij meubel of mécaniek verlangd wordt, zal de vervaardiging daarvan overeenkomstig den wensch ten spoedigste plaats hebben.

Het schip *Broedertrouw*, hetwelk dagelijks verwacht wordt, heeft de eerste bezending van 5 stuks dezer *Piano's* ingenomen.

(75) CASSALETTE & Co.

Wederom ontvangen:

EENE PARTIJ VERSCHE

HARING.

(139) VAN DER MEULEN EN Co.

S. R. VAN KLEEFF & C^O.

Passer Pisang en Rijswijk.

Diverse Hollandsche Provisiën
met de schepen *Tasmania* en *Burgermeester Hoffman.*

Nieuwe Aanvoer van

ENGELSCHE PROVISIEN,

als:

SALMON, SAUCES, CARROTS, SOUP'S, JAMS en YELLIES, Merk *Hesketts Davis*, en

Direct van Maccasser,

ROODE VISCHJES.

(85)

Tot den verkoop zijner Metselsteenen heeft de ondergeteekende de firma **P. LANDBERG & ZOON** belast, en verzoekt mitsdien beleefdelijk voor verdere bestellingen zich tot genoemde Heeren te willen wenden.

(89) W. SUERMONDT, EZN.

E. HUBERT,

Beerendrechtslaan.

Facteur Accordeur de Pianos,

a l'honneur d'informer le public, qu'il vient de recevoir d'Europe une facture

DE BEAUX ET BONS PIANOS.

construits pour le climat des Indes,

et les tient à la disposition des personnes qui voudront bien l'honorer de leur confiance. (75)

De Heer PERINDORGE,

Chirurgijn en Tandmeester,

reeds vroeger op Java bekend, biedt aan het publiek te Batavia en Ommelanden zijne diensten aan, tot het einde van de maand Maart.

Hotel des Indes, 12 Januarij 1859. (156

Fabriek van Zilverwerken

VAN

GILLES GREVINK *te Amsterdam.*

Bestellingen voor deze fabriek, die bekend is door het keurige werk aldaar vervaardigd, worden aangenomen bij den boekhandelaar *H. M. van Dorp te Batavia.*

(88)

Per Mail op nieuw ontvangen:

Een prachtig factuur

BIJOUTERIEN,

als:

Parures, Armbanden, Broches met Brillanten, Camées, Koralen en andere Edelgesteenten, Haarspelden, Ringen, Medaillons, Vesten- en Halskettingen, Hemden- en Manchetten-knoopjes, Vingerhoeden, Armbanden, Colliers en Oorringen voor kinderen, Horologiesleutels, Breloques, Balboekjes, enz.,

bij

OLISLAEGER,
Juwelier en Goudsmid.—Rijswijk.

(141)

Wissels op Nederland,

verkrijgbaar bij de

Factorij der Nederl. Handelmaatschappij
en hare agentschappen te ***Samarang*** en ***Soerabaija.***

(129)

TAFELRIJST

en

PUIKE AARDAPPELEN,

bij

(120) P. W. HORNUNG,
Rembang.

W. J. OLLAND,

Horologiemaker en Juwelier,

op Noordwijk tegen over het JAVA-HOTEL.

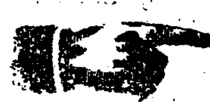
Heeft pas ontvangen en ontpakt eene factuur:

GOUDEN PARURES EN DEMI PARURES,

waaronder **Broches en Armbanden**, voor verborgen haar en **Portretwerk**; alles Parijsch Fabrikaat, van den allernieuwsten smaak en vinding, het Goud van de fijnste en zwaarste gehalte, en rijk geëmailleerd met **Bloedkoraal en Bijouterie-werk**, een en ander in zoo groote verscheidenheid en pracht, als nog zeldzaam alhier is ter verkoop geboden, voorts in hetzelfde genre:

Garnituren voor Heeren Hembden en Ringen,

'n **Étui**, wordt alles tegen ***vaste en billijke prijzen***, verkocht. (99)

Eene **JUFVROUW**, in staat onderwijs te geven in die vakken, welke tot eene beschaafde opvoeding behooren, daaronder begrepen de Fransche, Engelsche en Hoogduitsche talen, alsmede de muzijk (piano en guitar), zang en vrouwelijke handwerken, biedt zich tot aannemelijke conditien bij eene familie als gouvernante aan; — ze is, des gevorderd, niet ongenegen een contract voor drie à vier jaren aan te gaan.

Reflecterenden gelieven zich met ***franco-brieven*** onder litt. **S** te adresseren bij de boekhandelaren *Lange en Co.* te Batavia. (104)

---

f 25 à 30,000,—

Op eerst Hypotheek te bekomen bij den Boekhandelaar.

(146) H. M. VAN DORP!

Er wordt gevraagd. **EEN GOEDE KLERK,** ***op daggeld***, belooning van ***f* 5,— a ...** naar bekwaamheid. Gegadigden adresseeren zich franco, Litt. H. Bureau *Java-Bode.* (112)

Wordt te Koop gevraagd:

Een goed loopend **BILLARD** met toebehooren. Liefst van middelmatige grootte, en met Leijen blad, des verkiezende à contant.

Adres

(123) G. C. T. VAN DORP, te *Samarang*

Een keurig nette **Bendij**, tuig en goed gedresseerd **Paard.**

Adres

(100) G. KOLFF EN Co. *Batavia.*

TE KOOP

3 Stuks gebruikte Lowmoor **top Cijlinders** met assen en koppelbossen.

Lengte der cijlinders	4 Eng. voeten.				
Diameter id.	id.	2 id.	id.	$1^1/_2$	dm.
Lengte der tappen	0	id.	id.	$8^1/_4$	id.
Diameter id.	id.	0	id.	id. 7	id.

Lengte der assen uit het midden der toppen 4 Eng. voet, $10^1/_2$ dm. en daarbij behoorende:

3 stuks ondercijlinders met assen en ronsels.
2 fondatie platen.
1 koppel as lang 6 Eng. voet.
1 Koppel bos.

Prijs pr. Cijlinder *f* **400.—**
» » **Fondatie plaat** » **800.—**
» **der Koppel as** » **100.—**
» » **Koppel bos** » **50.—**

Te bevragen bij
(101) BLOK & RUZETTE.— *te Cheribon.*

TE HUUR Een **huis** in de Beerendrechtslaan, te bevragen bij

(106) MR. H. KLEIN qq.

TE HUUR of te TE KOOP

Het KANTOOR en de MAGAZIJNEN op de *Tijgersgracht*, laatst geoccupeerd door en te bevragen bij
(110) REIJNST EN VINJU.

OOST-INDISCHE

ZEE-, EN BRAND-ASSURANTIE-MAATSCHAPPIJ

De Directeuren hebben de eer Heeren Deelhebbers te verwittigen, dat de ***Jaarlijksche Algemeene Vergadering*** zal gehouden worden op Vrijdag den 21 Januarij eerstkomende, des middags ten 12 ure, ten kantore der Directie.

De Directeuren voornoemd:
G. SUERMONDT.
(90) A. R. J. CRAMERUS.

DE PILLEN VAN HOLLOWAY

een onwaardeerbaar geneesmiddel voor *waterzucht.* Mejuvrouw W. . . . . H. . . ., te *Assen* oud 45 jaren, was sedert eenigen tijd zeer ongesteld, en er vertoonden zich alle kenteekenen van waterzucht. Haar echtgenoot verontrustte zich deswegen zeer en daar de ziekte zeer toenam, twijfelde hij sterk aan hare genezing. Daar alle aangewende middelen zonder gevolg bleven gaf haar de heer Huntley eindelijk de pillen van Holloway. Na drie weken tijds verbeterde toen haar toestand zeer, en ruim eene maand later was zij geheel hersteld.

De prijzen dezer Pillen en Zalf zijn als volgt:
Doosjes pillen à *f* 1.— *f* 3.— *f* 5.—.
Potjes zalf à *f* 1.— *f* 3.— *f* 5.—.

Te Banjoemaas bij M. S. Cheriman.
» Poerworedjo » F. Neumann.
» Djocjocarta » Buijn & Co.
» Soeracarta » W. Veldman.
» Salatiga » F. Kruthoffer.
» Tagal » Wed. Dort.
» Cheribon » W. Galistan.
» Cheribon » M. Blok,
» Samarang » H. L. de Lyon, de Groot, Kolf, & Co. en bij

De hoofdagenten Soesman & Co. (148)

JAVA-BODE.

H. H. Inteekenaren op bovengenoemd Blad, die genegen zijn met hun abonnement voor het **Eerste halfjaar 1859** voort te gaan, worden beleefd verzocht, hiervan zoo spoedig mogelijk aan den Ondergeteekende kennis te geven, en hem de gelden daarvoor ***Franco*** toe te zenden, opdat hij in staat gesteld moge worden, de oplage bij tijds te regelen.

Prijs voor het Eerste halfjaar:

voor **Batavia**	*f* 12,50.
» **Java**	» 15,—.
» **de Buitenbezittingen**	» 17,50.
» **Nederland**	» 22,50.

Brieven ***franco*** aan

den Administrateur,
(77) H. M. VAN DORP.

De Inteekening en Storting voor dat Blad kan ook geschieden bij **de Groot, Kolff & Co.** en **G. C. T. van Dorp** te ***Samarang*** en **E. Fuhri & Co.** te ***Soerabaija***, **Weijermans & Co.** te ***Pasaroean*** en **Blok & Ruzette** te ***Cheribon.***

237e NEDERLANDSCHE STAATS LOTERIJ.

Voor deze loterij worden voortdurend bestellingen aangenomen.

De loten worden bij de vaststelling der trekking onmiddelijk algezonden en zullen dus van af de 1ste klasse geldig zijn.

Prijs per half Lot. . . . . *f* **50,—**
» » vijfde » . . . . » **20,—**
» » tiende . . . . » **10,—**

(78) H. M. VAN DORP.
BATAVIA, 1858.

236ste STAATS-LOTERIJ.

Ten Kantore van
M. M. POLAK & ZOON,
Noordeinde over de Plaats te 's GRAVENHAGE, aan welk kantoor voortdurend de **HOOGSTE PRIJZEN** ten deel gevallen zijn, zijn in bovenstaande Loterij de onderstaande ***PRIJZEN*** getrokken:

N°. 15705	*f*	**100,000**
» 635 (Heel Lot).	»	**5,000**
» 5008	»	**5,000**
» 11878	»	**2,000**
» 3905	»	**1,500**
» 13560	»	**1,500**

N°. 1243	fl. 1000		N°. 13477	fl. 1000	
» 1266	» 1000		» 13500	» 1000	
» 3002	» 1000		» 13617	» 1000	
» 5943	» 1000		» 13843	» 1000	
» 8174	» 1000		» 14402	» 1000	
» 8281	» 1000		» 15144	» 1000	
» 8438	» 1000		» 15278	» 1000	
» 8444	» 1000		» 15671	» 1000	
» 9264	» 1000		» 18688	» 1000	
» 11949	» 1000		» 18922	» 1000	

VOOR DE

237ste STAATS-LOTERIJ,

waarvan de Trekking der Eerste Klasse begint op Maandag den 8 November aanstaande, zijn aan bovengemeld Kantoor te bekomen HEELE en GEDEELTEN van **LOTEN,** voor alle Klassen doorgefourneerd, in ***Koop*** en in ***Huur.***

Aan bovengemeld Kantoor *Koopt* en *Verkoopt* men alle soorten van BINNEN- en BUITENLANDSCHE EFFECTEN, Vreemde BANKNOTEN en COUPONS, Gouden en Zilveren MUNTSPECIEN, en belast men zich met alle Commissien dienaangaande.

Bestellingen voor de volgende Trekkingen worden voortdurend aangenomen, door
(108) H. M. VAN DORP.

Vergulde en Palissanderhouten

LIJSTEN,

tegen billijke prijzen.

Te bekomen bij
H. M. VAN DORP.
BATAVIA, 1859. (87)

237ste NEDERLANDSCHE

STAATS-LOTERIJ.

Van de door den ondergeteekende geplaatste loten, zijn in de 1ste en 2de klasse uitgekomen de nommers **18518, 18522, 15292** en **5442** met een prijs van ***f* 30.—** en No. **15299** en **5441** met een prijs van ***f* 20.—.**

Deze sommen zijn met de restitutie op vertoon der loten disponibel.

Voor de 3de klasse, waarin de prijs van *f* 25,000,— zijn wederom loten voorhanden:

Een heel lot ***f* 100,—** Een half lot ***f* 50,—**
» vijfde » » **20,—** » tiende » » **10,—**

H. M. VAN DORP.
BATAVIA, Januarij 1859. (103)

1859

Nederlandsch-Indische

ZAK-ALMANAK.

***Aá f* 2.—** bij
(143) G. KOLFF EN Co.

Per Mail ontvangen:

PROSPECTUS

VAN HET

Scheffer-Album.

Bundel van **10 KUNSTPLATEN** van dezen beroemden Schilder met *Bijschriften van Nederland's eerste auteurs.* De Inteekening van dit Prachtwerk, zullende in fraaijen band bedragen p. m. ***f* 20,—,** staat open bij
(102) G. KOLFF EN Co.

Debiteuren en Crediteuren in den boedel van wijlen Mevrouw de Weduwe JANE MEIJER, geboren *Bell,* worden verzocht binnen zes weken aangifte of betaling te doen aan de

Testamentaire Executeuren,
A. E. POOL.
PASOEROEAN, en
2 *Januarij* 1859. W. G. MEIJER.
(127)

HET STOOMSCHIP

KONINGIN DER NEDERLANDEN,

vertrekt Zaturdag **8 dezer,**
via ***Muntok*** en ***Riouw*** naar ***Singapore.***

Nadere inlichtingen
bij de Directie,
(45) MACLAINE, WATSON EN Co.

VRACHT EN PASSAGE NAAR SOERABAIJA

met het Ned. Barkschip

SOUBURG,

kaptein. H. VON LINDERN,

om tegen 15 dezer derwaarts te vertrekken.

Adres bij
de Agenten
LANBERG, BEZOET DE BIE & Co.
8 Januarij 1859. (84)

Passage naar Rotterdam.

Wordt aangeboden het Ned. Fregatschip

TWEE ANTHONIJ'S,

Kapt. **C. VAN RIJN VAN ALKEMADE,**
om *half Februarij* van hier te vertrekken.

Het Schip is uitmuntend voor Passagiers ingerigt en vaart een geneesheer en melkgevende Koe.

Nadere informatien bij
(82) REIJNST EN VINJU.

PASSAGE NAAR NEDERLAND

wordt aangeboden met het

Nederlandsch Barkschip

ALLEGONDA JACOBA,

Kapitein **B. C. DEURHOLT,**

zullende omstreeks medio Februarij van hier vertrekken.

Dit snelzeilend vaartuig is voor den overvoer van passagiers bijzonder aantebevelen.

Voor nadere informatien vervoege men zich bij
de Agenten
(105) J. CEZARD & Co.

Passage naar Nederland.

Wordt aangeboden met het Ned. Brikschip

PRINCES CHARLOTTE,

Kapt. ***K. L. HILLE,*** zullende nog in deze week derwaarts zeilen.

Adres bij
De Agenten,
DE WEERDT, RUIJL & Co.
BATAVIA, 12 *Januarij* 1859. (150)

Met het Schip

JASON,

kapt. LOURENS.

WORDT PASSAGE NAAR ROTTERDAM

aangeboden voor familien en enkele personen. Aan boord bevinden zich een geëxamineerd geneesheer en eene Melkgevende Hollandsche Koe. Het vertrek is bepaald omstreeks het laatst van Februarij of het begin van Maart.
(111) REIJNST & VINJU.

PASSAGE NAAR NEDERLAND

wordt aangeboden met het

Nederlandsch Barkschip

WILLEM DANIEL,

kapt. TITUS DE MEESTER,

voerende eenen geëxamineerden **Doctor.**

Het vertrek van hier zal plaats hebben op den 16den dezer.

Adres bij
(107) PAINE, STRICKER EN Co.

PASSAGE NAAR NEDERLAND.

Het Nederlandsch Fregatschip

DELFT,

Kapt. **L. VAN GEELKERKEN,** zal omstreeks einde Februarij van *Soerabaija* naar *Nederland* vertrekken, en wordt deze, voor den overvoer van Passagiers uitnemend ingerigte bodem, bijzonder aanbevolen.

Nadere informatiën bij de Heeren ***Fraser, Eaton & Co.*** te Soerabaija, of alhier bij de
Agenten,
(146) J. CEZARD & Co.

VRACHT EN PASSAGE NAAR SOERABAIJA

direct, wordt aangeboden met het

Nederlandsch Barkschip

COLUMBINE,

kapitein C. A. MALBRANC,

om Zaturdag aanstaande derwaarts te vertrekken.

Adres bij den Gezagvoerder in het **Java-Hôtel** en bij
de Agenten
(117) SCHIMMELPENNINCK & Co.

EERSTE BIJVOEGSEL
behoorende bij den
JAVA-BODE,
van Woensdag, 12 Januarij 1859, No. 4.

BATAVIA.

In den vroegen morgen van gisteren, zijn de naar Boni bestemde troepen van Weltevreden gemarcheerd en hebben zich, omstreeks zes uren, ingescheept. Z. E. de luitenant-generaal, commandant van het leger, was aan de afscheepsplaats tegenwoordig, waar zich ook een groote toevloed van belangstellende heeren en dames bevond.

— De post van de Oost is, eerst in den namiddag van gisteren, alhier aangekomen.

— Den 7den dezer kwam alhier ter reede het ned. schip *Jupiter*, gezagvoerder P. Burggraaff, den 12den September van Amsterdam vertrokken en aan boord hebbende een transport van 110 onderofficieren en manschappen, onder geleide van den van verlof terugkeeren den kapitein der artillerie Kempees; medegeleiders waren de 2de luitenants der cavallerie Scheerens en Bovens. De troepen zijn den volgenden dag ontscheept en naar Weltevreden opgemarcheerd.

— Heden ochtend heeft de H. E. G. heer *de Perez*, Commissaris voor Boni, zich met zijn secretaris aan boord van Z. M. Stoomschip *Madura* ingescheept. De assistent-resident van Meester-Cornelis, die van Batavia, benevens vele inlandsche hoofden te paard, hebben den Commissaris uitgeleide gedaan. Aan de inschepingsplaats bevonden zich de raden van Indië en de directeuren der verschillende departementen. Eene commissie heeft den heer *de Perez* met de Bennett tot aan boord der *Madura* geleid.

— Men meldt ons van Buitenzorg, dd. 10 Januarij:

De Regent van Buitenzorg, Radhen Adipat te *Soeria Winatta*, vierde, den 5den dezer maand, den gedenkdag van zijne aanstelling als Regent, nu dertig jaren geleden.

Een aantal ingezetenen volgde het voorbeeld van den Assistent Resident van Buitenzorg, om dezen ouden getrouwen landsdienaar met deze merkwaardige gebeurtenis geluk te wenschen, tot welk einde men zich, te elf uren in den voormiddag, naar den dalem begaf.

Aldaar werden de bezoekers met veel voorkomendheid door den Regent ontvangen, die, zeer gevoelig voor de hem betoonde eerbewijzing, met veel zelfvoldoening zijn besluit van aanstelling te voorschijn haalde, waaruit bleek, dat hij, den 5den Januarij 1829, door den toenmaligen Commissaris-Generaal L. Burggraaf du Bus de Gisignies, tot den rang van Regent was verheven.

Wij hebben deze gebeurtenis der vermelding niet geheel onwaardig geoordeeld, en wenschen dat inlandsch hoofd de noodige kracht en volharding toe, om dit schoone tijdperk van zijne ambtelijke loopbaan tot eene nog langere reeks van jaren uittestrekken, ten meesten nutte van het Gouvernement en de aan zijne zorgen toevertrouwde bevolking.

Ternate. — In de eerste helft van November, was het weder bijzonder drukkend, doch vielen er overvloedige regens en de, sedert de laatste dagen der maand, doorgekomen noordelijke winden hebben de luchtsgesteldheid eenigzins afgekoeld.

De berg van *Ternate* wierp, gedurende de geheele maand, veel rook uit. Vooral op den 9den, 15den en 27sten November stegen dikke rookkolommen uit zijn krater.

De invoer bedroeg:

Van *Java*,

53 korgies batiksche sarongs, 75 korgies europeche sarongs, 50 stuks chitsen, 1 kist spiegels, 20 korgies europesche hoofddoeken, 10 kisten diverse lijnwaden, 100 staven ijzer, 4 kisten thee.

Van *Kema*,

4 kelders genever en 572 picols rijst.

Van *Amboina*,

600 picols rijst aannemer).

Van *Soela*,

30 koijangs rijst.

Van *Bangaai*,

40 picols was.

Van *Gani*,

56 picols tripang.

Van *Halmaheira*,

42 picols noten, 10 picols paarlemoer-schelpen.

De uitvoer bedroeg:

Naar *Amboina*,

23 picols tabak, 2 korgies blaauw linnen.

Naar *Kema*,

50 picols noten, 130 stuks chitsen, 40 korgies jav. batiek sarongs, 20 korgies jav. hoofddoeken, 25 stukken mouseline, 5 korgies europ. sarongs, 5 pendules, 10 kistjes scheerdoozen.

Eene partij witte macassaarsche rijst werd op publieke veiling tegen *f* 8 verkocht. Eene hoeveelheid van p. m. 600 picols gemengde soort werd uit de hand tegen *f* $6^1/_2$ afgedaan. De was, van *Bangaai* aangebragt, gemengd met veel vuil, gold naar mate van de kwaliteit *f* 65 tot *f* 70 per picol. Notenmuskaat van *Maba* vond koopers tot *f* 20 den picol, terwijl voor paarlemoer van *f* 50 tot *f* 53 te vergeefs geboden werd. Europesche provisien waren bijna niet te verkrijgen. Lijnwaden vinden steeds koopers tot de vorige prijzen.

Amboina. — Het weder heeft zich, gedurende de maand November, gekenmerkt door eene bijna aanhoudende drukkende hitte, gepaard met eene buitengewone windstilte.

In de afdeelingen *Amboina* en *Hila* is in verschillende negorijen bereids een begin gemaakt met den pluk der nagelen; te *Saparoea* echter nog niet.

De kakao-aanplantingen bedroegen onder ult. November nagenoeg 80,000 boomen, waarvan 40,000 in geregelde tuinen van particulieren en 40,000 in dettydesons van de inlandsche bevolking. — Dagelijks werd zoowel door particulieren, als door, de bevolking bijgeplant.

De Alfoersche regenten op de *Zuidkust van Ceram*, die ten gevolge der jongste expeditie zich aan het gouvernement onderworpen en aan het strand gevestigd hebben, onderscheiden zich bijzonder in het aanleggen hunner nieuwe negorijen.

Op den 9den Nov. des morgens, werd op *Amboina* een ligte schok van aardbeving waargenomen, die spoedig gevolgd werd door hevige schuddingen, die den geheelen voormiddag bij korte tusschenpoozen voortduurden, en waarvan sommige zoo erg waren, dat enkele lands- en particuliere gebouwen zijn beschadigd geworden.

Ook op den 10den Nov. werden weder enkele ligte schokken gevoeld, die zich tot op den 18den bijna dagelijks herhaalden.

Nagenoeg al deze schokken gingen vergezeld van zwaar onderaardsch gedruisch, uit de rigting van het Z. O.; de beweging was verticaal.

In den nacht van den 28sten op den 29sten November, is het negorij's huis te *Sepa* op *Ceram*, een der schoonste negorij's gebouwen, afgebrand, hetgeen volgens ontvangen inlichtingen aan moedwil moet worden toegeschreven.

Banda. — De weêrsgesteldheid was, gedurende de geheele maand October, stil en fraai, doch kenmerkte zich door buitengewoone hitte en sterke droogte, zoodat vele op het rijpen staande notenmuskaatvruchten verdroogden en afvielen. Desniettemin was de stand der cultures gunstig. De notenpluk in de onderscheidene perken heeft bedragen, gedurende de maand Oct. 17,987,283 pitten, uitmakende omstreeks 35,974 pd. foelie en 143,896 pd. noten.

Bij 's lands pakhuis zijn in gezegde maand geleverd 48,802 pd. foelie, productie van de maand September, en 24,443 pd. noten, productie van de maand Junij 1858.

Timor. — Aan inkomende en uitgaande regten en 5% additioneel is, gedurende October, geheven *f* 4,599:21, makende met de perceptie over de eerste 9 maanden van 1858 *f* 27,440. Het gepercipieerde te *Atapoepoe* is hier onder niet begrepen.

Menado. — De westmoesson stelde zich, in de maand November, vrij krachtig in, vooral door zware regens, welke aan dammen, wegen en bruggen eenige schade veroorzaakten, doch voor den landbouw zeer heilzaam waren.

Het jonge miloe-(mais) gewas en de arbeid der padi-aanplanting, waarmede aangevangen is, werden door die regens voornamelijk begunstigd. Met uitzondering van de districten *Ratahan* en *Pasan*, waar de muizen het uitgestrooide zaad herhaaldelijk wegvoerden, beloofde het evengenoemd gewas een ruimen oogst.

Op onderscheidene plaatsen werd aan de uitbreiding der sawa's gewerkt. Nabij de hoofdnegorij *Kema*, in welke streek op de drooge velden schier jaarlijks misgewas plaats vond, was eene groote uitgestrektheid sawa's voor de planting gereed gemaakt. Ook in het district *Klabat Atas* was daarvoor gezorgd, doch is de hoop, om dit jaar de nieuwe velden als sawa's te kunnen benuttigen, teleurgesteld door het wegspoelen van den gelegden dam. Het district *Bantik* zal in dit jaar voor het eerst padi op de sawa's planten.

De aanvoer van buffels, in het belang van deze teelt, uit andere landen op de noordkust van *Celebes*, wordt zoovcel mogelijk aangemoedigd.

De geheele oogst van padi beliep in het jaar 1858 ruim 5 3,000 picols.

De natte weêrsgesteldheid belemmerde de koffijlevering, welke slechts $682^{94}/_{125}$ picols bedroeg, waardoor het gezamentlijk bedrag der geleverde koffij is gebragt op $22,267^{48}/_{125}$ picols.

Noordkust van Celebes. — De pogingen tot invoering der vaccine in de landen op de noordkust van *Celebes* zijn in zooverre geslaagd, dat vaccinatiën zijn geschied in *Bolang*, *Mangondo* en *Bolango Oeki*, en dat, met uitzondering van *Eintaoena*, de hoofden der overige landen zich tot ontvangst en toelating der inenting bereid betoond hebben. De voortzetting der proef is echter te *Bolang Stang* gestuit, door het overlijden van den in commissie gestelden doctor Dawa.

(*Jav. Ct. van 8 Jan.*)

Volgens berigten van *Palembang*, loopende tot 30 December 1858, is de staat van zaken in het *Djambische* zeer gunstig. Onderscheidene handelsprauwen vertrokken naar *Singapore*.

De stand van zaken in de *Lemalang Oeloe* onderging geene verandering. Met de operatien tegen *Djati* zou een begin worden gemaakt, zoodra de vroeger in de *Rawas* gestationeerde troepen, onder bevel van den kapitein *Horrmann*, die den 20sten December van *Palembang* naar *Lahat* waren opgerukt, zouden zijn aangekomen.

De berigten uit de beneden divisien en van de hoofdplaats behelzen niets bijzonders.

Riouw. Volgens berigten van December liet de toestand der militaire bezetting van *Bangkalis* (*Siak*) niets te wenschen over, er heerschte in het *Siaksche* eene gewenschte rust.

Onderscheidene gezinnen der bevolking, die vroeger waren gevlugt, keerden naar hunne woonplaatsen terug.

In de nabijheid van het établissement te *Tandjong-Pinang*, zijn weder eenige land- en zeestrooperijen gepleegd, vermoedelijk door bewoners van het nabij gelegen eiland *Galang*. Het was der policie nog niet gelukt de daders te vatten.

De marktprijzen te *Riouw* waren onder ultimo December 1859 als volgt:

Peper: witte (per picol) sp. m. 15,59
» zwarte idem » » 6,60
Gambier: 1ste soort (per picol) sp. m. 2,70
» 2de » idem » » 2,55
Rijst: gemiddeld (per picol) *f* 5,60
Varkensvleesch: levend (per picol) reaal 16.

Banka. Den 28sten November ll. is in het district *Pankal-Pinang* een huis door den bliksem getroffen en gedeeltelijk afgebrand.

Door aanhoudende en hevige slagregens waren in de valeijen *Kadjoet* en *Boeboes* (district *Blinjoe*), verscheidene groote mijnen overstroomd.

Het water stond op den grooten weg nabij *Pandji* drie voet hoog.

Zuid- en Ooster- Afdeeling van Borneo. Gedurende de maand November 1858 werden afgescheept 941 tonnen steenkolen.

In de vorige 10 maanden van 1858 werden afgescheept . .	$17,535^1/_2$	tonnen.
te zamen	$18,476^1/_2$	»
In de eerste 11 maanden van 1857 werden afgescheept . .	$14,798^{1378}/_{2000}$	»
Alzoo *meer* in 1858	$3,677^{1625}/_{2000}$	tonnen.

Aan inkomende en uitgaande regten werd gedurende die maand ontvangen eene som van . . .	*f* 12,367: 97
In de vorige 10 maanden van 1858. .	- 82,043: 21
Te zamen . .	*f* 94,410:118
De ontvangt bedroeg in de eerste elf maanden van 1857	- 72,992:111
Alzoo *meer* in 1858 . .	*f* 21,418: 07

Aan zout werden gedebiteerd	30 koij.	— pic.	— pd.
In de 1ste 10 maanden van 1858	815 »	— »	— »
Te zamen. .	845 koij.	— pic	— pd.
Het debiet bedroeg in de eerste 11 maanden van 1857. . .	932 »	14 »	$62^1/_2$ »
Alzoo *minder* in 1858 . . .	87 koij.	14 pic.	$62^1/_2$ »

(*Jav. Ct.*)

Samarang, 8 Januarij. In den avond van 3 Januarij, is de Inlander *Amat*, wonende in de dessa *Babadan*, door den bliksem gedood.

— Op den avond van 31 December jl., vermaakten de kinderen en kleinkinderen van den Heer J., alhier aan het zeestrand woonachtig, zich met het afsteken van vuurwerken, met het ongelukkig gevolg, dat er, door het plotseling ontploffen van eene zekere hoeveelheid kruid, zes hunner, in meerdere of mindere mate, gebrand werden.

— Onder *Kendal* is eene Inlandsche vrouw, genaamd *Bok Kalidhah*, lijdende aan de vallende ziekte, in een aanval daarvan in een put gevallen en verdronken.

— Naar wij vernemen, worden de Militairen van *Salatiga* en *Ambarawa*, die mede deel zullen nemen aan de expeditie naar *Boni*, op 9, 10, en 11 dezer, alhier verwacht en zal de inscheping op den 13den plaats hebben. (*Sam. Ct.*)

Soerabaija, 5 Januarij. Gepasseerden zondag hebben, in den Bandaran, weder ernstige ongeregeldheden plaats gehad. Een groot gedeelte der équipage, van het alhier ter reede liggende stoomschip *Medusa*, heeft aldaar bijna alles stuk geslagen, en een amerikaansch matroos, op het wachtschip te huis behoorende, heeft twee belangrijke wonden gekomen, waarvan een in de maag en een in het regter dijbeen. Door tijdige hulp der policie, is de rust weder spoedig hersteld geworden.

Opgave van het aantal personen door den bliksem gedood, in het 4de kwartaal 1858.

Regentschappen.	Mannen.	Vrouwen.	Kinderen.	Totaal.
Soerabaija......	1	—	1	2
Modjokerto	1	—	1	2
Grissée.........	5	3	6	14
Lamongan......	1	2	1	4
Sidaijoe........	1	—	—	1
Totaal...	9	5	9	23

(*Soer. Ct.*)

Soerabaija, 6 Januarij. Wij vernemen, dat het voornemen bestaat, om in de nabijheid der haven te dezer plaatse *een tijdbal* opterigten, en dat deswegens bereids de noodige begrootingen bij de regering zijn ingediend.

Bij de toenemende belangrijkheid, welke de stad Soerabaija ook als zee- en oorlogshaven erlangt, verdient dit ontwerp voorzeker algemeenen bijval, en is het te wenschen, dat de uitvoering daarvan zich niet lang moge laten wachten. (*Oostpost*)

Pasoeroean, 15 Januarij. Op den 28 Dec. jl., des middags te drie uren, is de bliksem geslagen, in één der tabakschuren van den heer *A. van Limburg Stirum* te *Kendalpaijak*, Regentschap *Malang*, waardoor brand is ontstaan, die echter door aangebragte hulp, begunstigd door hevige regenbuijen, spoedig gebluscht is geworden; de schade wordt op *f* 500 geschat.

Op den 29 Dec. jl., heeft zekere inlander *Pa Wagimin*, priester in de dessa *Lowok Waroe*, district *Kotta Malang*, in een vlaag van waanzinnigheid, veroorzaakt door het overmatig gebruik van opium, zichzelven door een krissteek in den hals van het leven beroofd.

(*Pas. N. en Adv. bl.*)

KRONIJK
der gebeurtenissen in het Buitenland.

De buitenlandsche staatkunde geeft ook ditmaal weinig aanleiding tot het mededeelen van vele belangrijke feiten en daadzaken. De meeste vraagpunten, waarop sinds jaar en dag Europa's aandacht was gevestigd, zijn vereffend; andere verkeeren in status quo. De questie der Donauvaart is echter weder op het tapijt gebragt. — De inwendige toestand van sommige rijken, ziedaar bijkans het eenige, waarop wij de aandacht onzer lezers meenen te moeten vestigen. En hoe verschillend die toestanden ook zijn mogen, toch treffen wij in dat opzigt vele punten van overeenkomst aan. — In Turkije en Pruissen verandering van ministerie. — In Belgie en Portugal opening der Wetgevende Kamers, in Spanje en Pruissen verkiezingen; doch. . . . waartoe verder over die punten van overeenkomst uit te weiden?

Intusschen mogen wij eene andere zaak niet verzwijgen, welke metterdaad van europeesch belang is geworden. Wij bedoelen de Mortara-quaestie. Vreest niet, lezers, dat wij u al de bijzonderheden, betreffende dezen schandelijken kinderroof zullen in herinnering brengen. Wij stippen die zaak alleen aan om te constateren, dat het kind nog niet aan zijne ouders is teruggegeven. *Wij kunnen* niet; ziedaar het magtwoord, waarop alle vertoogen afstuiten. Wat zal hiervan het gevolg zijn? Dit zal de toekomst moeten leeren. Zoo veel is echter zeker, dat, zoo Frankrijk, gezwegen van eene oorlogsverklaring, slechts zijne troepen uit Rome deed terugtrekken, de Pauselijke zetel — namelijk als wereldlijke magt — daardoor aan het wankelen gebragt, wellicht omver geworpen zou worden. Rome regeert thans immers [illegible]

door het zwaard van Frankrijk. De zaak van het eenvoudig Joodsche kind betreft een heilig beginsel, namelijk, dat van vrijheid des gewetens. De strijd, hierover gestreden, is die tusschen licht en duisternis. Het geldt daarbij de vraag, of middeneeuwsche onverdraagzaamheid en blinde dweepzucht in deze eeuw en in Europa de overwinning zullen behalen op beschaving, die vrijheid wil voor ieder, om God naar geweten en overtuiging te dienen. Meer dan ooit vraagt men zich thans af, juist ten gevolge van het gebeurde, en zelfs in die landen, waar de meerderheid de Roomsch-Katholijke godsdienst belijdt, of eene dusdanige vereeniging, als die in den Paus, van wereldlijke en geestelijke magt mogelijk, of eene theokratie in het hart van Italie wel houdbaar is? Ja, die vereeniging is vreemdsoortig. Evenmin als de stoffelijke aan de onzigtbare wereld kan worden verbonden, evenmin — zeggen wij — kan wereldlijke met geestelijke magt worden vereenzelvigd.

Op vrij stelligen toon werd verzekerd, dat al de groote mogendheden, en daaronder zelfs het katholijke Oostenrijk, doch zonder vrucht, bij den Paus, zouden hebben aangedrongen op de teruggave van den jongen Mortara, hetgeen echter later is wedersproken.

Werpen wij thans een blik op de verschillende rijken; in de eerste plaats op Groot Brittannië.

Al meer en meer pakken de onweêrswolken zich te zamen, om, de bij opening des parlements, over het hoofd van het Derby-ministerie los te barsten. Aanvankelijk toch waande men, dat dit cabinet op de ondersteuning van den invloedrijken Gladstone — het grootste parlementaire genie van den tegenwoordigen tijd, en bepaaldelijk bestemd, om nog eene groote rol in Engeland te spelen — kon rekenen; ook hierin echter had men zich vergist. De pralende wijze, waarop de Gouvernements-organen berigtten, dat Gladstone de missie op zich had genomen, om zich naar de Ionische eilanden te begeven, ten einde de geschillen aldaar bij te leggen, heeft voor een poos het denkbeeld doen ontstaan, dat de Peelisten, met dien man aan hun hoofd, zich met hunne oude vrienden de Tories wilden vereenigen; thans echter verneemt men, dat Gladstone, ofschoon ook deze zending aangenomen hebbende, nogtans niets minder bedoelt dan zich met het tegenwoordige ministerie te vereenigen, daar hij als voorwaarde stelde, geene belooning voor deze betrekking te zullen aannemen.

Maar, blijven nu de Peelisten zóó teruggetrokken, hoe veel grooter moet dan niet de afstand tusschen het ministerie, de liberalen, en vooral de radicalen zijn. Deze hebben dan ook reeds, ofschoon op eene niet regtstreeksche wijze, aan Derby den oorlog verklaard. De ministers hebben zich met de aanneming van de door hen ontworpen hervormingswetten gevleid, en de hoop gekoesterd, de stemmen der liberalen er voor te winnen, alware het slechts, om de kans voor een ministerie Palmerston af te snijden. Zoo is dan de oorlog door de liberalen aan het ministerie aangekondigd.

Wat de Ionische eilanden betreft, daar heerscht de meest onbepaalde vrijheid; de pers is er zoo onbeperkt, dat er de grievendste beleedigingen der Koningin aangedaan, ongestraft plaats grijpen. Overigens is daar het algemeen stemregt in volle toepassing, en wordt er de regering door den Senaat en den Gouverneur uitgeoefend. En echter willen deze eilanden zich aan het beschermheerschap van Engeland onttrekken.

Herinnering aan vroegere tijden en aan een vorig regeringsstelsel, ziedaar de grootste hinderpaal tegen de door Engeland beoogde hervormingen. Eeuwen lang hebben de genoemde eilanden onder de bescherming van Venetië gestaan, zonder dat dit zich het minst met het inwendig beheer van Ionie bemoeide. Zoo bleef daar dan ook het feodaalstelsel in vollen bloei, tot dat deze eilanden onder het engelsch bestuur kwamen. De hoofden dezer eilanden zijn eigentlijk geen Grieken van vaderszijde, maar de telgen der vroegere verbindtenissen met den venetiaanschen adel. Men kan eigentlijk de Grieken van deze oproerige bewegingen niet beschuldigen, en hoogstwaarschijnlijk moeten zij toegeschreven worden aan die hoofden, welker privilegiën onder de engelsche wetgeving zijn bezweken. Overigens is het bekend, dat het onderhavig maritieme station voor Engeland eene levensquaestie is, en men heeft dus te wachten, dat de heer Gladstone tot energieke maatregelen de toevlugt zal nemen.

In Ierland, waar het in de laatste jaren rustig was, zijn wederom woelingen ontstaan.

Wat Frankrijk betreft, daar eischte de dood in den laatsten tijd vele slagtoffers. Behalve het afsterven van den graaf Esterhazy en den generaal de Salles, had de wetenschap het overlijden van Dr. Fèlix Meynard, en de industrie dat van den heer Chennevrière, den grootsten laken-fabriekant te Elbeuf, te betreuren. Terwijl alzoo sommigen sterven, herleven echter anderen, ten gevolge der meer vrijzinnige bepalingen van den heer Delangle, omtrent de drukpers. Men kan het niet ontkennen, dat deze minister, van den eersten dag af, dat hij de portefeuille van binnenlandsche zaken heeft aanvaard, eene welwillende gezindheid te dien opzigte heeft aan den dag gelegd. Zoo is nog dezer dagen, op een verzoekschrift van al de directeurs der kleine bladen, gunstig door hem beschikt. Bij de opgave van even zoo vele gesneuvelden als gekwetsen, zal later blijken, niemand dood zijn, en men zal mogen uitroepen *quitte pour la peur*. Overigens ziet iedere dag in Frankrijk een nieuw blad geboren worden, doch er ook twee sterven.

Steeds is sprake van eene conversie der $4^1/_2$ en 3 pCt., alsook van eene vermindering van het le... met 50,000 man.

In Belgie is de zitting der Wetgevende Magt door den Koning, met het gebruikelijk ceremonieel, geopend. De troonrede bevatte niets anders dan de aankondiging van materieel belangrijke wetsontwerpen. Men vindt daarin niets vermeld van eene wet op het verpligte onderwijs, of van het herzien der wetten op het lager onderwijs, in een clericalen geest, ook eindelijk niets over het intrekken van de antwerpsche conventie, waardoor de geestelijkheid eene buitensporige magt heeft over de middelbare scholen. De eenige volzin, die aanleiding zou kunnen geven tot eene politieke discussie is die, waarin een wetsontwerp wordt aangekondigd, dat bestemd is ter uitlegging van Art. 84 der gemeentewet, betrekkelijk de weldadige stichtingen.

De koning heeft tevens aangekondigd, dat er een onderzoek zal ingesteld worden, omtrent den toestand der arme klasse. De voornaamste beloofde wetten betreffen het bekrachtigen van het letterkundig tractaat met Nederland, den eigendom van letter- en kunstwerken, het oprigten van localen voor lagere scholen, in de gemeenten, waar er geene zijn; de vermindering der scheepvaartregten op de kanalen; eene betere verdeeling der grondbelasting; de maatregelen tot het vergemakkelijken van de beleening van koopwaren, en den openbaren verkoop van de voornaamste eetwaren; de herziening van de wet op de pensioenkas, het oprigten van een spaarkas systeem; verbetering van de gemeente-wegen en de openbare gezondheid, den lijfsdwang; de herziening van het lijfstraffelijk wetboek; de regterlijke organisatie; de wetten op de militie, en eene vermeerdering van het getal leden der Kamers.

Het ontbreekt intusschen niet aan eene scherpe beoordeeling van deze openingsrede. Het antwoord van den Senaat was een weêrklank der koninklijke redevoering. Geenszins was dit het geval, wat betreft het antwoord van de Kamer van vertegenwoordigers. Daarin wordt niet alle strijd vermeden. De Kamer heeft verklaard, zich ten pligt te stellen, de belgische maatschappij tegen de misbruiken eener vroegere eeuw te verdedigen — eene uitdrukking, welke blijkbaar strekt tot logenstraffing dergenen, die dagelijks het tegendeel in sommige dagbladen beweren.

De clericale partij heeft een vreemde comedie gespeeld. Zij heeft zich namelijk van de discussiën over het ontwerp-adres onthouden, vermits zij vele daarin voorkomende uitdrukkingen als kwetsend beschouwt.

In Portugal zijn de Cortes geopend met eene openingsrede, waarin de koning zijn leedwezen uitdrukte, dat geene betere schikking is getroffen ten aanzien van het jongste geschil met Frankrijk.

In Pruissen is een nieuw ministerie opgetreden. De president, Prins van Hohenzöllern, die de R. K. godsdienst belijdt, is niet alleen aan de regerende vorstelijke familie vermaagschapt, maar hij is ook de schoonvader van den Koning van Portugal. Deze Prins heeft nog geene gelegenheid had, van zijne staatkundige denkwijze blijken te geven, doch allen, die hem persoonlijk kennen, stemmen daarin overeen, dat hij een eerlijk man is, een Duitscher in hart en ziel, en opregt aan Pruissen gehecht.

De heer von Flottwell is bekend als een gematigde voorstander der oud-pruissische partij en de heeren von der Heydt en Simons als voorstanders van den vooruitgang in het afgetreden bewind; de heeren von Schleinitz en Bethmann-Hollweg als gematigde leden van het centrum der ontbonden Kamer; de heeren von Auerswald en von Patow als meer warme liberalen, en de generaal von Bonin als een even degelijk militair en goedgezind vaderlander.

Alhoewel de verkiezingen in ministeriëlen zin zijn uitgevallen, heeft de conservatieve partij op vele plaatsen de overhand behaald.

Gewis is er eene belangrijke beteekenis aan te hechten, dat de Prins van Pruissen de teugels van het bewind heeft aanvaard. Hij toch heeft zich steeds door vastheid van karakter onderscheiden, te midden der troebelen en wisselvalligheden van de laatste jaren.

Wij kennen al de goede hoedanigheden van geest en hart, die koning Frederik Wilhelm bezat. Maar het is niet te betwisten, dat hij zich te zeer door hersenschimmen heeft laten medeslepen, welke de hartstogten der duitsche demokratie opwekten, en dat hij zich later, evenzeer ten gevolge van zwakheid van karakter, in de armen van de feodale reactie wierp, aan wie hij in het wezen der zaak, eindelijk, de geheele heerschappij over Pruissen afstond. De Prins daarentegen gaf in geenen deele aan de droomerijen van 1848 toe; hij maakte ook geene gemeene zaak met de reactie, welke daarop later volgde. Steeds getrouw aan zijne beginselen, beschouwde hij de staatsregeling als het verdrag tusschen de koninklijke magt en het volk — een bondgenootschap even nuttig voor het vorstelijk huis als voor de natie. Men moet het intusschen bekennen, dat de Constitutie van 1850 niet geschikt was, om spoedig populair te worden en zulks met het oog op de omstandigheden, waaronder zij werd afgekondigd. De partijen verkeerden toen in die koortsachtige spanning, welke het verstand benevelt en afhoudt van het bewandelen des gulden middenwegs. Pruissen moest toen ook eene vernedering ondergaan. Na de illusien van duitsche eenheid en een duitsch keizerrijk, moest men thans, onder de pressie van Rusland, het overwigt van Oostenrijk in den bond erkennen. Van den schoonen droom der duitsche eenheid tot de Constitutie van 1850 was de overgang te groot. Vreeselijke slag voor de demokratische partij! Voor de feodale partij was de grondwet een voorwerp van tegenzin. Pruissen verloor inmiddels, door die hinderpalen aan beide zijden, steeds aan kracht en invloed. Inwendig verloor de natie haar energie en het initiatief. In betrekking tot het buitenland durfde Pruissen geen krachtig, openhartig besluit nemen. Tot werkeloosheid gedoemd, verloor het allengs het gewigt en de magt der mogendheid van den eersten rang. Door gebrekkig beheer was het niet meer dan de eerste van den tweeden rang. Het kon zich enkel doen gelden in beuzelachtige huishoudelijke quaestiën van den bond. Dien toestand te verbeteren, ziedaar de grootsche taak, welke de Prins-regent heeft op zich genomen. En men moet hem het regt doen wedervaren, dat hij veel bescheidenheid heeft aan den dag gelegd, sinds hij, ten gevolge van de ziekte des Konings, tot het uitoefenen van het gezag werd geroepen. Zijnerzijds toch geen schijn of schaduw van ongeduld, om het regentschap uit te oefenen. Ook uit een ander oogpunt is het aan het bewind treden van den Prins zeer gewigtig. Het huwelijk van den Prins van Pruissen, zoon des regents, met de engelsche prinses Victoria, was als het ware het preludium tot deze regerings-verandering. Het regentschap is dus niet uitsluitend eene zaak van bloot inwendigen aard; het leidt ook tot verandering in het stelsel van staatkundige betrekkingen, wij willen niet zeggen van bondgenootschappen, die het evenwigt van Europa daarstellen.

Ook Zwitserland verdient in dit overzigt opgenomen te worden. De geographische ligging van dat land moet, meer dan bij eenig ander rijk, noodzakelijk een onmiskenbaren invloed op zijne buitenlandsche staatkunde uitoefenen, en inderdaad, zoodra er tusschen het Westen en Oosten van Europa eenig wantrouwen, eenige bezorgdheid, hetzij regtstreeks tegen elkander, of wel met betrekking tot het Zuiden oprijst, dan ziet men ook onmiddelijk de geographische en strategische beteekenis van dien grensmuur tusschen het Westen, van dit Alpenwoud, dat Europa's midden van het Zuiden afscheidt, te voorschijn treden! Het oude Helvetia is, onmiskenbaar, naar zijne geaardheid en ligging, slechts eene door de natuur zelve gestichte reuzenvesting, welke zij met eene even wakkere als krachtvolle bezetting uitrustte.

Dit geheim der natuurlijke gesteldheid van Zwitserland, dit strategische gewigt zijner natuur en ligging, is door Frankrijk ook nooit uit het oog verloren en, sinds langen tijd reeds, is het aldaar ook tot een heerschend beginsel geworden, om Zwitserland als een onmisbaar deel des militairen systeems van Frankrijk te beschouwen. Dit is algemeen bekend, en daarom ook is er de europesche diplomatie aan gewoon geworden, om, zoo vaak het hof der Tuilerien aan Zwitserland of eene bijzondere opletlendheid bewijst, of met dit land in eenig conflict komt, tot krijgszuchtige oogmerken van Frankrijk te besluiten. Ongelukkig hebben thans beide omstandigheden plaats gegrepen. Geen wonder dat Europa waakt. Om dit te staven, hebben wij slechts te wijzen, aan de eenen kant op de schitterende praal, waarmede men het fransche gezantschap te Bern heeft omgeven — eene bijzondere onderscheiding, welke de opmerkzaamheid der sardinische pers, evenzeer als die van Frankrijk-zelf heeft opgewekt — wijders kunnen wij ons beroepen op de bijzondere zorgen door Frankrijk voor Zwitserland, zelfs in het verwijderde Oosten, namelijk in China, gedragen. Van den anderen kant kunnen wij wijzen op het conflict tusschen Frankrijk en Zwitserland ten opzigte van het interneren der vlugtelingen te Genève — iets, dat den lande inwendig zoo veel onrust heeft gebaard, en waarvan de gevolgen nog niet zijn te voorzien, alsmede op de verwikkelingen door Frankrijks eischen, aangaande het Dappen-dal.

Kan het bevreemden, dat vooral Oostenrijk, in dit alles, geheime aanslagen tegen dit keizerrijk, bijzonder ten opzigte van Italie meent te ontwaren? En kan het verwondering baren, dat dit hof de sympathie van Waadland voor Napoleon, en zijn 350,000 fr. ontwarende, zich met kracht tegen den afstand van het Dappen-dal verheft en wel op grond, dat het Weener-Congres dit gebied niet alléén aan Zwitserland afgestaan, maar als een onvervreemdbaar goed toegewezen heeft, hetwelk dus de bondsraad evenmin als de regering van Waadland, zonder de geheele Constitutie te veranderen *kan* en *mag* afstaan.

Oostenrijk ziet naar maatregelen om, ten einde zich bij elke mogelijke eventualiteit, van een aequivalent tegen Frankrijk te voorzien, en maakt daarom aanspraak op het historisch en strategisch zoo vermaarde dal van Lei, als de sleutel tot den vermaarden, bij Mayenfeld aan den Rijn gelegen, bergpas van Luciensteig, welke den gereedsten toegang van Oostenrijk tot de zwitsersche vlakten beheerscht.

Turkije staat als op den krater van een vulcaan.

Door dweepzucht geleid, tracht de oud-turksche partij kolossale krachten in Azie te concentreren, waarmede zij des noods naar Constantinopel oprukken, en den Sultan, dien zij den slaaf der Christenen noemt, den oorlog aandoen wil. Eene oproerige beweging, welke in Azië haar oorsprong had, is niet van het volk uitgegaan, maar kan als een militaire opstand worden beschouwd, aan welks hoofd de nationale militie staat. — Voornamelijk renegaten zijn tot deze ligue toegetreden.

Doch eindigen wij hier onze buitenlandsche reis.

LAATSTE BERIGTEN.

Parijs, 23 Nov. Gisteren liepen en nog heden loopen geruchten omtrent een voorval, waarvan de keizer, te Compiègne, bijna het slagoffer was geworden.

Zie hier, wat men deswege verhaalt:

Op een der hertenjagten, juist toen het *hallali* werd aangeheven, wilde de keizer een hert treffen, toen het dier plotseling toesprong en den keizer met een hoornstoot bedreigde. Men voegt er bij, dat de generaal Fleury zich voor zijne Majesteit wierp en in den onderbuik gekwetst werd.

Rotterdam, 24 Nov. De *Magdalena* is te Southampton aangekomen met berigten uit de West-Indiën tot 1 Nov. en $ 911. 306 in specie. Uit die berigten blijkt, dat de noordelijke staten der republiek Nieuw Grenada in een zeer treurigen toestand verkeeren. De regerende partij heeft hare politieke tegenstanders zoo zeer in het naauw gebragt, dat deze zich genoodzaakt bevinden naar de andere deelen der republiek te vlugten. Wanneer aan den president, die overigens genoegzaam karakter en zelfstandigheid aan den dag legt, geene uitgebreider volmagt wordt toegekend, dan voorziet men eene totale anarchie. De bonds-constitutie kan zich in Nieuw Grenada niet zoodanig handhaven als in de Vereenigde Staten; zij brengt in eerstgenoemde republiek treurige verschijnselen te weeg, die alleen door eene krachtige centrale regering zijn weg te nemen. In de hoofdstad Bogota is het nog rustig; de rooverijen en andere wanordelijkheden in de aangrenzende staten worden daar met eene zekere onverschilligheid aangezien; een persoonlijke moord wordt daar tegenwoordig slechts als een politiek delict beschouwd, dat, als van mindere beteekenis, met de vrijspraak van den dader eindigt. Met de handelszaken was het zeer stil, zonder uitzigt dat dit beter zou worden.

— De *Saxonia* is, na den 1sten dezer uit New-York te zijn vertrokken, te Southampton binnengeloopen. Hare late aankomst was veroorzaakt door storm, waarmede zij sedert den 4den gedurig heeft te kampen gehad. Den 15den en 16den had op zee een orkaan gewoed. Tusschen het Zandeiland en Kaap Race had men verspreide stukken van wrakken zien drijven. Te Santiago waren een aantal gebouwen door een zwaren brand vernield. In Bolivia was, onder de leiding van

een Franciscaner geestelijke, Juan M. Pascal, een opstand uitgebroken, die echter terstond gedempt was.

— De mail-stoomboot *Persia*, van New-York, met berigten tot 10 Nov. en 79,792 $ in specie, is te Liverpool aangekomen. De republiekeinsche partij aldaar heeft 27 van de 33 leden van het congres uit haren boezem benoemd. Deze partij heeft de overhand behouden in New-Jersey, Massachusetts, Wisconsin en Michigan. Douglas heeft de overwinning behaald op zijn mededinger te Chicago. In Illinois hebben de verkiezingen insgelijks plaats gehad. In 18 staten zijn 111 aanhangers en 33 tegenstanders van Buchanan verkozen. Volgens een berigt, opgenomen in de *New-York Herald*, bevindt zich geene fransch-engelsche vloot in de noord-amerikaansche wateren ter zake van de gebeurtenissen in Nicaragua, maar ter bescherming van Cuba gedurende den oorlog van Spanje tegen Mexico. Het spaansche fregat, hetwelk troepen naar Tamlico heeft overgebragt, is te Havana weder binnengeloopen. Nadere bijzonderheden dezer expeditie zijn nog niet bekend. Vidaurri heeft het bevelhebberschap overgegeven aan Zaragora, nadat de poging, om eene gedwongen leening aan te gaan, was mislukt.

NEDERLAND.

Van den Specialen Correspondent van den *Java-Bode*
Vervolg van ons buitengewoon No. van ll. Maandag.

Ook de naam van Tollens is in de laatste dagen weder herhaaldelijk genoemd. Eerst werd men onaangenaam getroffen door het berigt, dat de zoogenaamde Tollens-commissie zich nu ook al tot de departementen der maatschappij tot *Nut van 't Algemeen* had gewend met het verzoek, om door geldelijke bijdragen haar te willen in staat stellen, tot het plaatsen van een gedenkteeken op het graf van dien geliefden volksdichter, dat den ontslapene en den volke eenigzins waardig zou zijn." Die minder gunstige uitkomst der inzameling van vrijwillige bijdragen voor dit doel is intusschen geheel toe te schrijven aan de weinige ingenomenheid met het denkbeeld, om te Rijswijk een gedenkteeken te hebben, dat slechts voor weinigen de herinnering aan onzen Tollens levendig zou houden. Dat velen evenwel gaarne het hunne bijdragen, om den volksdichter eene blijvende hulde toe te brengen, getuigt het marmeren standbeeld, ter hoogte van 13 voeten, waarvoor thans het marmer uit Italie is gekomen, terwijl de beeldhouwer Strackee, van wiens talent reeds zoo menige proeve bestaat — bedriegen wij ons niet dan werd in zijn atelier ook de buste van den tegenwoordigen gouverneur-generaal van Neerl. Indië vervaardigd — reeds het model ter halve grootte in pleister heeft gemaakt. Zij, die dit model gezien hebben, roemen den schoonen classischen vorm van het beeld zeer. Wij behooren, helaas, niet tot die gelukkigen. Maar nog op eene andere wijze kwam de naam van Tollens weder op de lippen. Gij kent ongetwijfeld het proces, dat dit jaar gevoerd werd—want de processen in het moederland duren nog altijd jaren — tusschen de erfgenamen van den dichter tegen den uitgever van Cleeff, te Hilversum, die door het provinciaal hof van Noordholland wegens het drukken van werken, waarvan hij het copijregt niet bezat, tot eene boete van duizenden guldens, de verbeurdverklaring der boeken, enz. veroordeeld was. De heer van Cleef zou geruïneerd zijn, maar het was den erven van den heer Tollens volstrekt om geen finantieel voordeel te doen, zoo als nu blijkt uit de schikking in der minne door hen met den uitgever aangegaan, waarbij zij verklaren tevreden te zijn, indien deze de uitgave staakt en hun de kosten van het proces teruggeeft. Wij hadden dan ook zulk eene schikking wel verwacht.

Een ander proces, waarvan wij u in een vorigen iets mededeelden, betreffende den eisch van den heer van Vlissingen tegen den Staat, in zake duitenplaatjes, zal waarschijnlijk ook weldra geeindigd zijn. De proc.-gen. bij den Hoogen Raad heeft althans reeds zijne conclusie genomen, strekkende tot niet ontvankelijk-verklaring van den heer van Vlissingen in zijn eisch tot vernietiging van het contract. Maar de uitspraak is natuurlijk weder eenige maanden uitgesteld. Nu in deze zaak maken dan ook een paar maanden langer of korter niets uit, en een enkele vorm meer of minder doet hier niets af. Zeker zijn de vormen toch altijd gewigtiger dan die, waarom voor jaren, het vonnis in een bekend proces werd gecasseerd. De advocaat van den eischer had bij zijn pleidooi geen witte das gedragen, hetgeen behoorde tot het vereischte costuum en, op dien grond, werd het vonnis vernietigd. Regters, met zulk een geweten — de hemel beware er ons genadig voor!

Wij moeten u ook iets omtrent een ander feit mededeelen, verbonden aan een naam, die in onze dagen opgang heeft gemaakt, en herinnert aan den Monte-Christo van Dumas: het testament van een der aanzienlijke mannen van het moederland. Onlangs overleed te Brussel, op drie en twintigjarigen leeftijd, een onzer stadgenooten, de baron Jacob van Brienen, die niet meer of minder dan duizend gulden daags inkomen had. Zijn testament grenst dan ook aan het ongeloofelijke; zie hier eenige bepalingen er uit: Bij dat testament heeft hij, met voorbijgang van zijn broeder en zijne zusters, tot erfgenamen benoemd baron van Brienen, oudsten zoon uit het huwelijk van zijn broeder Diederik van Brienen met wijlen jonkvr. Selby, en den prins van Alzas, oud drie jaren, oudsten zoon van zijne zuster en van den prins Hehin-Lietard van Alzas. Baron Jacques van Brienen was op het punt te huwen met jonkvrouw Spoelberg van Londerzeel, zijne nicht. Hij heeft haar, die nauwelijks den ouderdom van 17 jaren heeft bereikt, eene lijfrente gemaakt van 100,000 fr. De andere kinderen van baron Diederik van Brienen, die van zijne zuster, gravin de Mercy d'Argenteau, de andere kinderen van de prinses van Alzas en van wijlen zijn broeder, die met jonkvr. Leon d'Hoogvorst was gehuwd, zullen ieder ontvangen een kapitaal van 200,000 frs. De burggraaf van Spoelberg, die zijn schoonbroeder zou zijn geworden, ontvangt 150,000 frs. De heer van Brienen heeft overigens eenige aanzienlijke legaten gemaakt aan godsdienstige gestichten, en tevens zijne bedienden rijkelijk bedacht.

De familie van Brienen is zoo rijk, dat een andere broeder, die verleden jaar gestorven is, baron Charles van Brienen, na het grootste gedeelte van zijn vermogen aan den prins van Alzas vermaakt te hebben, aan zijn neef, den oudsten zoon van baron Diederik van Brienen, als eene herinnering, de helft geschonken heeft van eene visscherij, die hij bezat, welke helft jaarlijks *f* 40.000 opbragt.

Op dit oogenblik is de baron van Brienen intusschen even rijk als Ary Scheffer. 't Is weder eene illustratie van den u welbekenden regel:

Wat is rijkdom? Wat is eer?

Het laatste evenwel altijd nog wat meer; dat bewijzen Scheffer en Tollens, en dat de geest leven blijft, lang nadat van het fortuin geen spoor meer te vinden is, daarvan kregen wij dezer dagen weder een bewijs. In de afgeloopen maand werden, op Luthers geboortedag, te Wittenberg plegtig de deuren der slotkerk ingewijd, op welker paneelen in den oorspronkelijken tekst, de 95 stellingen zijn gegraveerd, welke Luther daar, de 31sten October, 1517, aanplakte, terwijl de deuren rijk met beeldwerk zijn versierd. *(Wordt vervolgd.)*

Zr. M. transportschip *Merwede*, dat eerstdaags via Cadix naar Oost-Indië zal zeilen, is, wat het état-mayor betreft, zamengesteld als volgt: kapt.-luit. ter zee van der Meersch; luit. ter zee 1ste kl. (eerste officier) R. A. Houck; luits. ter zee 2de kl. W. F. van der Burg en A. Dronkers; adelborsten J. P. Benthem Redingius, C. E. Uhlenbeck, C. C. Vermeer, C. Schuylenburg, A. J. Willekens, C. de Klopper, K. A. Stakman Bosse en L. D. A. Fontein; officieren van adm. 3de kl. B. L. van Dalen Wetters en A. L. Thierens; adjunct C. van Berkel; klerk L. G. Sas; officieren van gezondh. J. Lamie (2de kl.) en J. J. Dekker (3de kl.). De zeildag van dien bodem is nog niet bepaald; men verwacht half December. De officieren en adelborsten hierboven opgegeven, die niet tot het état-mayor behooren, zullen bij aankomst op Java ter beschikking van den commandant van Zr. Ms. zeemagt aldaar worden gesteld.

— Door het departement van finantien is het volgende overzigt medegedeeld van de opbrengst der middelen over de maand October 1858, in vergelijking met die over dezelfde maand van het vorige jaar:

Directe belast. 1858 *f* 2,403. 570.60.${}^1/_2$, 1857 *f* 2,252,407.19; *In- en Uitgaande regten en Scheepvaartregten* 1858 *f* 419, 696.06${}^1/_2$, 1857 *f* 432,835.92; *Accijnsen* 1858 *f* 1,399,606.30, 1857 *f* 1,405,916.22${}^1/_2$; *Waarb. en belasting der Gouden en Zilveren Werken* 1858 *f* 19,409.78, 1857 *f* 22,957.70${}^1/_2$; *Indirecte belastingen* 1858 *f* 833,723.65, 1857 937,978.55${}^1/_2$; *Posterijen* 1858 *f* 154,993.65, 1857 *f* 145,413.50; *Staatsloterij* 1858 *f* 137,836.00, 1857 *f* 137,468.00. Totaal-generaal 1858 *f* 5,368.926.05, 1857 *f* 5,340,977.09${}^1/_2$.

— Den 19den dezer zijn H. M. de koningin met prins Alexander uit Stuttgardt en Z. M. de koning met den prins van Oranje, van het Loo, in de residentie teruggekeerd. Met uitzondering van prins en prinses Hendrik die zich nog in Luxemburg bevinden, is de koninklijke familie thans weder geheel in de residentie vereenigd.

— Tijdens het verblijf van de heeren jagtliefhebbers op het Loo, is er een onderling jagtgezelschap opgerigt, onder de benaming *St. Huberts Gilde op het Loo*, onder bescherming van Z. M. en waarvan tot voorzitter werd gekozen Z. K. H. de prins van Oranje; dit gezelschap zal jaarlijks aldaar bijeenkomen.

— Z. M. heeft in de orde van de eikenkroon benoemd: tot commandeur den hoogleeraar F. C. Donders te Utrecht en tot ridders de HH. A. Bagly en P. J. Schumacher, beiden ambtenaren van de depart. van oorlog en marine te 's Hage.

ENGELAND.

Londen, 19 Nov. Prins Albert is gisteren van Windsor alhier aangekomen, ten einde eene vergadering van de gouverneurs van het Wellington-Collegie te presideren. De prins is later weder naar Windsor vertrekken.

— Aan het departement van oorlog is thans een model geëxposeerd van het onlangs aangenomen nieuw kleeding-stelsel voor de troepen in Indië, zoo als die reeds met andere benoodigdheden daarheên zijn verzonden. Zoowel in vorm als grondstof munt deze uniform door de grootste eenvoudigheid uit, en schijnt daarin alles vereenigd te zijn, wat tot gemak van den soldaat kan strekken. De uniform is, even als de Indische tunicas, van eene grijsachtige kleur. Zij is zoo vervaardigd, dat de drager losjes is gekleed, en prijkt met galons noch versiersels van eenigen aard, behalve een eenvoudigen schouderstreep, waarop het nommer van het regiment, in wit katoenen cijfers en eenige metalen knoopen aan de voorzijde. De broek is van dezelfde stof en kleur, en sluitend om de middel, maar zeer ruim om de heupen en beenen, zoodat de geheele kleeding den drager de meest mogelijk vrijheid van beweging laat. Vooral is de kleur van de nieuw aangenomen grondstof zeer aanbevelenswaardig, daar zijne bleek-grijze onzijdige kleur, die op eenigen afstand zoo moeyelijk te onderscheiden is, den drager niet meer tot een mikpunt voor de schoten der scherpschutters zal maken, gelijk dit met den rooden uniform, die thans wordt gedragen, het geval is.

— In eene vergadering van het comité van het werkhuis te Liverpool, dezer dagen gehouden, werd verslag uitgebragt nopens de terugkomst der armen, die door de amerikaansche autoriteiten van Amerika waren teruggezonden. Over de twaalf laatste maanden was dit als volgt: Behoorende tot Engeland en Walis 6; Schotland 8; Ierland 90; Demerary 1; St. Domingo 1; Newfoundland 1; Duitschland 1; totaal 108. Van dit getal hadden 17 ooggebreken of waren aan vallende ziekte lijdende. Het grootste gedeelte bestond echter uit gebrekkigen, ziekelijke mannen en vrouwen. Van de Ieren zijn bijna allen op hun verzoek teruggebragt. Vijftien hunner bevinden zich thans in het werkhuis. Een der leden maakte de opmerking, dat het comité van de regering het onderhoud dier armen kon eischen, terwijl een ander vroeg, waarom deze niet naar hun eigen land, in plaats van naar Liverpool, werden gezonden? Mr. Melly zeide, dat daarin juist een groot bezwaar bestond; werwers van emigranten te Liverpool haalden arme lieden over, naar Amerika te vertrekken. Bij hunne aankomst vroeg men hun, of zij eenig middel van bestaan hadden, en zoo niet, werden zij door de commissarissen te New-York, met het schip, waarin zij waren aangekomen, weder teruggezonden. Dit geschiedde echter alleen met vrouwen met kinderen, of zwangeren, of zij, die zonder protectie waren, en geen kaartjes bezaten, waarop zij naar het binnenland konden worden getransporteerd. De heer Denton zeide echter, dat, in veel van deze gevallen, de betrokken personen jaren lang in Amerika hadden gewoond, en dat de vrouwen met amerikaansche burgers waren gehuwd en kinderen van dezen hadden.

— Volgens een *telegram* uit Londen, heeft het britsche gouvernement eene overeenkomst gesloten met de Indische telegraaf-maatschappij, voor den aanleg van een kabel door de Roode zee naar Indië langs Suez en Aden, zonder dat deze met eenige fransche of oostenrijksche telegraaflijn te land in gemeenschap wordt gebragt. De genoemde kabel zal echter in het aanstaande voorjaar moeten gereed zijn.

FRANKRIJK.

Parijs, 22 November. Het *Journal des Débats* bevat heden een merkwaardig artikel over den tegenwoordigen staat der kwestie van de doorgraving der landengte van Suez. In dit artikel wordt de zaak beschouwd uit een finantieel oogpunt, waaruit zij trouwens dan ook juist dezer dagen wel bijzonder beschouwd en beoordeeld mag worden. Het blad heeft, ten opzigte van het welslagen dezer grootsche onderneming, eene gunstige verwachting en het wederlegt tevens, in eene grondige redenering, de verschillende bezwaren, die men daaromtrent in de laatste tijden van onderscheidene kanten heeft hooren aanvoeren. Dit zal zeker te meer indruk maken, wanneer men in aanmerking neemt, dat de berigten, die van alle zijden inkomen omtrent de inschrijvingen, eene zeer gunstige stemming voor de onderneming aanduiden. In de hoogere finantieele kringen, waar men aanvankelijk niet zoo algemeen zulk een gunstigen uitslag had verwacht, begint men nu ook van gevoelen te veranderen en neemt men het als een punt van gewigtige beteekenis aan, dat zich ook bij minder rijke standen en bij kleinere kapitalisten een genoegzaam vertrouwen in de onderneming openbaart, zoodat ook deze naar hun vermogen daaraan deel nemen. Dit gaat zelfs zoover, dat het min of meer den schijn heeft, alsof het niet alleen om de geldelijke voordeelen te doen is, maar of er tevens eene demonstratie tegen de Engelschen onder doorloopt. Als een bewijs hoezeer de zaak tot zelfs bij de laagste klasse is doorgedrongen, zouden wij het voorbeeld kunnen aanhalen van een schaapherder, uit een onzer afgelegenste dorpjes, die zijne spaarpenningen voor den ouden dag in een aandeel der Suez-maatschappij heeft belegd.

Per telegraaf wordt uit Lissabon berigt, dat de aldaar nog aanwezige fransche oorlogs-stoomboot *Coligny* op den Taag gezonken is. Verder is er omtrent deze scheepsramp nog niets bekend.

— De Heer de Paiva, de vertegenwoordiger van den Koning van Portugal bij het cabinet der Tuileriën, is nog niet op zijn post teruggekeerd. Men verzekert evenwel, dat de afwezigheid van dezen diplomaat niet moet worden toegeschreven aan staatkundige oorzaken, zoo als eene nog overgeblevene koelheid tusschen de hoven van Parijs en Lissabon, of eenige andere minder bekende reden. De Heer de Paiva moet namelijk te Londen worden opgehouden door eene vrij ernstige ongesteldheid, welke zijne echtgenoot, die in Frankrijk was gebleven, heeft genoopt derwaarts te vertrekken.

— Prins Napoleon is voornemens, om een kolonialen raad in te stellen, welks gevoelen hij telkenmale zal inwinnen, zoodra hij aan den Keizer maatregelen van een zeker gewigt zal vermeenen te moeten voordragen. Deze raad zal zijn zamengesteld uit leden van den senaat, het wetgevende ligchaam, den staatsraad en andere hooggeplaatste ambtenaren. Voorts zal de regering eerlang den stedelijken raad van Marseille, wat zamenstelling en bevoegdheid aangaat, gelijk stellen met de gemeentebesturen van Parijs en van Lyon.

DUITSCHLAND.

Thans zijn de voornaamste bijzonderheden bekend geworden van de redevoering, door den Prins-regent vóór eenige dagen gehouden in den ministerraad. Deze redevoering kan als eene soort van programma worden beschouwd. De Prins-regent heeft bij deze gelegenheid verklaard, dat, zonder breken met het verledene, alleenlijk verbetering wordt beoogd dáár, waar vroeger willekeur scheen te bestaan, en waar men niet gelijken tred hield met de behoeften des tijds. Het welzijn des lands, onafscheidelijk van dat der kroon, rust op conservatieve, gezonde en duurzame grondslagen. De ware regeerkunst bestaat, volgens den Prins-regent, in erkenning en bevrediging van 's lands-behoeften, terwijl men zich vooral voor uitersten moet wachten.

BRITSCH-INDIE.

Wij lezen in de *Straits Times* van 31 December.

Te Bruni hebben eenige ongeregeldheden plaats gevonden en zulks naar aanleiding van den op een den radjas van Bruni, door eenige personen van den stam Libong, gepleegden moord. Het volk van Bruni heeft een togt op de Libong rivier gemaakt, om daarover wraak te nemen. De expeditie bestond uit vier groote oorlogschepen, ammunitie enz., en was nog niet teruggekeerd, toen dit berigt Singapore bereikte.

Bangalore, 19 Dec. De tijding is hier van Indore aangekomen, dat generaal Napier, dd. 17 dezer, de rebellen onder Feroze Shah te Ranode verrast en hen met een groot verlies heeft verslagen. De rebellen werden door het 14de dragonders gechargeerd en 8 mijlen ver over eene vlakte vervolgd. Kapitein Prettejohn van de dragonders is gewond, doch wij verloren geene officieren.

— De *Englishman* van 16 Nov. berigt, dat Nana Sahib, die die met de terugtrekkende magt onder Feroze Shah den Ganges overtrok, te Bithoor verwijld en zijne schatten opgegraven heeft, die hij in triomf medevoerde. De opperbevelhebber wordt gezegd, hem tot den oever van den Ganges gevolgd te zijn, doch het gelukte Nana Sahib de rivier over te komen, terwijl hij niet een enkele boot aan de zijde van Lucknow achterliet. Uit het hierbovenstaand telegrafisch berigt van Bangalore, moet men opmaken, dat Feroze Shah verrast is.

— De Nawab van Banda, een der bondgenooten van Tantia Topee, heeft zich aan luitenant Kerr overgegeven. Genoemde officier wilde geene beloften doen en verzekerde den Nawab, dat zijne onderwerping onvoorwaardelijk moest wezen. De Nawab kwam, onder strenge bewaking, te Mhow aan en zal waarschijnlijk naar de Andamans vervoerd worden.

— Een particulier schrijven van Ghazeepore, dd. 26 November, deelt mede, dat de rebellen in den omtrek vier Europeanen vermoord hadden, die langs den grooten Trunkweg van Calcutta gereisd waren. Deze gebeurtenis toont een ongeregelden staat van zaken in Behar aan, waar het schijnt, dat de rebellen zich nog in aanzienlijk getal ophouden. De inlandsche stuurlieden, die op de stoombooten gebruikt worden, koesteren groote vrees voor de rebellen, want, gevat wordende, ondervinden zij nog erger behandeling dan de Europeanen. Gewoonlijk worden zij bij de beenen aan een boom opgehangen, tot zij dood zijn.

— Brigadier Parke schrijft als volgt van Chota Oodeypore, dd. 1 December.

De onder mijne bevelen staande magt heeft, in den vroegen ochtend van heden, te Oodeypore, de rebellen onder Tantia Topee aangetast. De vijand verloor ten minste 300 man, hoofdzakelijk ongeregelde ruiterij en sipayers in britschen uniform. Ons verlies is in vergelijking onbeduidend, en nog niet bekend. Geen europesche officieren zijn gesneuveld. De rebellen hebben zich in drie benden verwijderd; de vervolging was onmogelijk, daar mijne troepen, sinds den 23sten November, twee honderd mijlen gemarcheerd hadden, waarvan de laatste twintig mijlen door digt struikgewas.

— De *Delhi Gazette* deelt het volgende belangrijke berigt uit Oude mede.

Allahabad, 26 Nov. De opperbevelhebber heeft juist den vijand een hevigen slag toegebragt. Hij heeft namelijk Banee Madho en zijne manschappen, die een sterk leger rebellen, te Doundeea Khera aan de overzijde van den Ganges, vormde, verslagen. Ik vooronderstel, dat al hunne kanonnen genomen zijn, terwijl zij veel geleden hebben, daar onze ruiterij hen tot op een aanzienlijken afstand vervolgde. Deze slag heeft het eenig aanmerkelijk leger rebellen, dat zich aan deze zijde van de Gogra ophield, uit een doen gaan.

De aanval werd door Lord Clyde in persoon geleid, en was zoo krachtvol, dat de vijand, 7000 man sterk, in een half uur uit het digte woud, dat zijn front en flanken dekte, gedreven en tien mijlen ver door onze artillerie en ruiterij vervolgd werd.

De vijand verloor 600 dooden, meestal Sipayers van het 8ste en 50ste Inlandsche infanterie en van het 2de ligte cavallerie, terwijl ons verlies in 10 gesneuvelden en 18 gewonden bestond. Banee Madho is thans een ellendig vlugteling; al zijn kanonnen, 8 in aantal, zijn genomen en hij moet zijn leven door de vlugt redden.

Allahabad, 24 Nov. Het volgend berigt is afkomstig van Sir R. Hamilton. De namen der plaatsen zijn niet alle leesbaar. De mahomedaansche partij schijnt zich van die der Mahratten te hebben afgescheiden. Tantia Topee en Rao Sahab bevonden zich te Kindee, met 3000 van paarden voorziene Pindasees, die in droevige omstandigheden verkeerden. De noorder oever van de Mundlaisur is geheel veilig. Ik ben bezig, een detachement Bergschotten en Sowars op te rigten, om op Julrana aan te rukken.

CHINA.

Van onzen particulieren Correspondent te Hongkong dd. 13 December 1858.

Het ziet hier met de zaken nog maar slecht uit. Er zijn weinig producten te Canton voorhanden. Rijst is weer iets vaster. De scheepvaart staat bijna geheel stil; met uitzondering van een paar clippers, die in Whampoa Thee voor London laden à £ 2 en £ 2.10., wordt er niets gedaan. Politiek nieuws is er niet. Lord Elgin wordt dagelijks alhier terug verwacht van zijn togt op de Yang Tze Kiang. Volgens chinesche berigten zouden de rebellen te Nangking op het engelsche escader gevuurd hebben; er zijn daaromtrent echter geen officiele tijdingen.

Hongkong, 15 Dec. Niet veel belangrijks valt, sinds onze laatste berigten, te melden. Zoo als men weet, was graaf Elgin, den 8sten Nov., van Woosung vertrokken en met een sterke magt de Yangtze-kiang opgezeild; twee zijner grootste schepen waren aan wal geraakt, doch vrij gekomen en hadden den togt door een dieper water, dat de kanonneerbooten ontdekt hadden, voortgezet. Alhoewel de berigten van Shanghae tot den 7den dezer loopen, was niets authentieks van de expeditie gehoord. De chinesche autoriteiten te Shanghae zeggen, dat zij berigten uit den omtrek van Nanking hebben ontvangen, die de tijding inhouden, dat de rebellen, van een boven die stad gelegen punt, op de britsche magt geschoten hebben, dat dadelijk daarover wraak genomen is, die ten gevolge had, dat een fort vernietigd werd en daarna onderhandelingen te Woohoo geopend zijn, als wanneer de expeditie haar koers opwaarts vervolgde.

Het nieuwe tarief en de handelsbepalingen zijn nog niet onder de vreemde autoriteiten bekend gemaakt, en men weet nog niet, wanneer ze in werking zullen komen. Het fransche supplementaire tractaat, dat deze bepalingen behelst, was door baron Gros, dadelijk na het vertrek der laatste mail, geteekend. Z. E. strandde, op zijne reis van Shanghae naar Hongkong, in de fransche oorlogsboot *La Place*, op de Chusan groep. De baron werd naar Shanghae vervoerd op een van H. M. schepen, die ter hulp waren gezonden, en kwam met de mailboot te Hongkong aan, en zal spoedig naar Frankrijk terugkeeren. De *La Place* is, in beschadigden toestand, losgeraakt.

— De gouverneur van Macao is voornemens naar Siam te vertrekken, met het doel om een tractaat tusschen dat rijk en Portugal te sluiten.

Ingezonden stukken.

Overeenkomsten met werklieden en huisbedienden.

In het Bat. Handelsblad van 1 dezer, wordt aangeraden het daarstellen eener strafwet, op het breken van overeenkomsten door ambachtslieden en dagelooners met hun meesters aangegaan.

Ik kan mij met dit denkbeeld volstrekt niet vereenigen, en wensch, bij de bestrijding daarvan, tevens iets te zeggen omtrent de verhouding tusschen *meesters* en *huisbedienden* op Java, wat mij sinds lang op het hart ligt.

Er bestaat hier namelijk een opinie bij de meeste ingezetenen, dat zij hun jongens zouden kunnen *dwingen*, bij hen in dienst te blijven, zoolang deze eenige schuld bij hen hebben, en dat een jongen, die zijn dienst verlaat, zonder eerst zijn schuld te betalen, een misdrijf pleegt, waarvoor hij met rottingslagen behoort te worden gestraft.

Ik weet niet tot hoever de policie aan deze publieke opinie voldoening pleegt te geven, maar ik vrees, dat zij het niet zelden doet, anders zouden de meesters sinds lang van meening op dit punt veranderd moeten zijn. En is mijn vrees gegrond, dan is het mijns inziens hoog tijd, dat het publiek en de policie op de onjuistheid hunner opinie worden opmerkzaam gemaakt.

De persoonlijke vrijheid van een mensch, Javaan of Europeaan, even als zijn leven, is iets onverkoopbaars, omdat er geen *prijs* bestaat, die tegen de waarde dier beide zaken opwegen kan; men *geeft* ze alleen *weg* voor andere, even *onverhandelbare* zaken, als daar zijn: verheerlijking van het Opperwezen, welzijn van vaderland, vrouw of kinderen, eer en roem. Maar de wet kan zich met *die* soort van drijfveeren niet bemoeijen, en van de zaken, die onder *haar* bereik vallen, d. i. tot *betaling* waarvan de regter *verboordeelen* kan, is er zeker geene, waarvoor iemand zijn leven zou willen verkoopen of zijn persoonlijke vrijheid afstaan, want een dood mensch zou den bedongen prijs niet kunnen genieten, en aan een slaaf — d. i. een *ding* zonder eenige regten — zou die prijs terstond weder kunnen worden ontnomen. Wat het *leven* betreft zal ieder dit toegeven, maar aan de *vrijheid* zullen velen minder hechten, indien zij die slechts *voor een tijd* behoeven te verliezen, en alleen *in zekere opzigten*; indien zij b. v. slechts verbonden zijn, om gedurende vijf jaren vijf uur daags te werken. Het is waar dat zoodanige verbindtenis geenszins nietig is om de boven opgegeven reden, en dat zij geen zeer schrikbarend voorkomen heeft, maar men bedenke de gevolgen, die zij zoude kunnen hebben, indien zij werkelijk *verbindend* ware, de omstandigheden, waaronder zij een *ondragelijke last* worden zoude, indien men van haar niet ontslagen worden konde, en — wat haar onderwerp betreft — van zijn vrijen wil wettig had afstand gedaan.

En juist omdat die gevolgen in hun verschillenden aard van te voren niet kunnen worden overzien en niet vatbaar zijn, om, gelijk de gevolgen van andere overeenkomsten, in *geld* geapprecieerd te worden, erkent de wet zelfs geen *gedeeltelijken* of *tijdelijken* verkoop der persoonlijke vrijheid in dien zin, dat men aan dien verkoop *gebonden* zoude zijn, en er zich niet *elk oogenblik* van zoude kunnen afmaken, des noods onder (burgerlijke) gehoudenheid tot betaling van schadevergoeding wegens ontijdige opzegging in sommige gevallen. Men voert hiertegen aan het voorbeeld van den soldaat; maar zijn verbindtenis wordt door de burgerlijke wet niet gekend, doch door het publiek belang — naar men meent — gebiedend gevorderd. Het soldatenregt en het slavenregt zijn twee van het gewone regt geheel afgescheiden regten, dus eigenlijk geen *regten*, maar *toestanden* waarin een *mensch* afdaalt tot een *zaak*. Een soldaat, *als soldaat*, is geen mensch, maar een *machine*, om op commando een geweer te dragen en af te schieten, voor en achter uit te gaan: hoe *meer* machine, te *beter* soldaat. Uit zijn *toestand* kan dus in geen geval worden afgeleid, wat *regt* is en hoe dat regt in een *maatschappij* d. i. een vereeniging van *menschen* tot zamenleving, door de wet behoort te worden toegepast.

De regtswetenschap en de wetgeving stellen dus in beginsel dat niemand op een verbindende wijze kan afstand doen, zelfs gedeeltelijk of voor een tijd, van zijn persoonlijke vrijheid [1]); en de grond dier stelling is, dat de vrijheid, ook bij gedeelten, niet vatbaar is voor waardering in geld, het éénige bij de wet gekende aequivalent voor alle andere zaken. Daaruit volgt, dat men iemand niet noodzaken kan, bij een ander in dienst te blijven en bij hem te werken, zoolang hij hem geld schuldig is, al ware die schuld aangegaan onder voorwaarde van die met werken af te doen. Zoodanige voorwaarde toch is *nietig*, omdat zij altijd afhankelijk moet blijven van den *wil* des schuldenaars. Voor Nederlandsch Indië volgt die nietigheid nog bijzonder uit art. 24 der Algemeene Bepalingen van wetgeving, en vooral uit art. 118 van het Reglement op het beleid der regering, verbiedende *pandelingschap*. Pandelingschap is niets anders dan de toestand van een schuldenaar, die verpligt is zijn schuld door werken af te doen. Nu moge de schrijver van het artikel in het Bat. H. B. van 1 Januarij beweren, dat hij den schuldenaar niet wil doen *dwingen* tot de *nakoming* der overeenkomst-dit spreekt wel van zelf.

Niemand kan *gedwongen* worden te werken, ook een slaaf niet. De mensch heeft ten slotte in zijn *vrijen wil* een onneembare vesting, waar tegen geen geweld iets vermag; men kan hem dwingen *alles te lijden*, maar men kan hem niet dwingen *iets te doen*. De wet kan een mensch tot een *zaak* maken, maar krachtens zijn natuur blijft hij *mensch*. Daarom weet de burgerlijke wet geen ander middel van dwang tot de *nakoming* eener overeenkomst, dan de veroordeeling tot schadevergoeding wegens de *niet nakoming* daarvan; daarom heeft de strafwet geen middel van dwang tot de nakoming harer bepalingen dan *straf* wegens haar niet-nakoming. Hetgeen dus de bedoelde schrijver uit *humaniteit* voorstelt en om niet met het verbod van pandelingschap in strijd te geraken, is alleen een gevolg der *noodzakelykheid*: de burgerlijke wet en de strafwet kunnen nooit *dwingen tot doen*, maar alleen *bestraffen het niet doen*.

Nu strijdt het tegen den aard der zaak, dat de burgerlijke wet of de strafwet dwangmiddelen, d. i veroordeeling tot vergoeding van schaden of strafbepalingen zoude aanwenden tot het nakomen van verbindtenissen, die *nietig* zijn, omdat haar vervulling afhangt van den wil van ééne der partijen, gelijk wij zagen het geval te zijn bij overeenkomsten tusschen meesters en werklieden of huisbedienden.

En daarom heeft art. 1603 van het burgerlijk wetboek zeer juist bepaald, dat dienstboden, die hun dienst binnen den overeengekomen tijd ook zonder wettige reden verlaten, alleen zullen verbeuren het *verdiende loon*, zonder gehouden te zijn tot vergoeding van kosten, schaden en interessen, welke bij de niet nakoming van *iedere andere overeenkomst* verschuldigd is. Daarom heeft men ook zeer te regt geene *straffen* bepaald tegen onwillige of vóór den overeengekomen tijd hun dienst verlatende dienstboden. Het is te wenschen dat dit beginsel worde vastgehouden en dat het worde in acht genomen ook door de policie, indien zij daarvan al eens mogt afgeweken zijn. [2]) Ik heb gesproken van het *regt*; het betoog van den bedoelden schrijver berust vooral op redenen van *billijkheid*; hij oordeelt het hard voor den meester, dat de door hem gevormde werkman zijn dienst zou kunnen verlaten, zoodra een ander hem een hooger loon aanbieden mogt, zelfs zonder zijn schuld aan den eersten meester te voldoen. Maar de wet kan niemand noodzaken tot *dankbaarheid*. Het staat een meester vrij werklieden te engageren tegen zoodanig loon, als hij goedvindt en zij willen aannemen; het staat hem vrij zijn werkman voorschot te geven of niet; het laatste geeft hem geen regt van den werkman een *pandeling* te maken; hij kende de risico, waaraan hij zich blootstelde. Heeft de meester den werkman gevormd, welnu, dit geschiedde in *beider* belang; en zeker ontving ook de werkman in het begin een geringer loon, dan nadat hij zich handigheid en ervaring in zijn vak had weten te verwerven. Indien een ander meester hem dan hooger loon mogt aanbieden, zoo is dit in den regel een bewijs, dat hij hooger loon verdient en dat ook de eerste meester hem dit behoorde te geven. En verkiest de meester dit niet, dan kan hij het niet zeer onbillijk vinden, dat zijn werkman, even als hij op eigen voordeel bedacht, van een ander meester beter betaling aanneemt.

Doch wat aanleiding kan geven en, vrees ik, dikwijls geeft tot de grofste misbruiken, is juist het systeem, dat een werkman of huisbediende bij iemand zoude moeten blijven dienen, zoolang hij hem geld schuldig is. Wat belet mij in dat geval, de met 1 Januarij 1860 af te schaffen slavernij in Nederlandsch Indië voor mijn privaat gebruik weder in te voeren, door aan Javanen zeer hooge voorschotten te verleenen, die zij met gretigheid zullen aannemen, doch waarvan het bijna met zekerheid is te voorzien, dat zij door den schuldenaar *nimmer* zullen kunnen worden terugbetaald?

Batavia, 8 *Januarij* 1859. H. A. d. A. v. d. H.

[1]) Dit strijdt niet tegen de bepaling van art. 1601 Burg. Wetb., zoo men dat artikel in verband brengt met het tweede lid van art. 1603.

[2]) In de artikelen 32 tot 35 van het policie reglement voor de stad en voorsteden van Soerabaija (Staatsblad 1829 No. 8), worden bepalingen gevonden, lijnregt strijdig tegen het boven ontwikkelde. Ik hoop dat deze of dergelijke bepalingen *niet* zullen worden opgenomen in het Reglement voor de policie te Batavia, met de zamenstelling waarvan (naar men zegt) onze onvermoeide Assistent-Resident voor de policie zich thans bezig houdt.

Art. 36 van het Reglement op het beleid der regering van Nederlandsch Indië.

Volgens de beschuldiging, vervat in No. 2 van het Bataviaasch Handelsblad van dit jaar, zou de Gouverneur-Generaal het opgemelde artikel hebben geschonden en mitsdien, uithoofde van het bepaalde bij Art. 38. Litt. *c.*, strafbaar zijn. De straffen bij de wet, regelende de verantwoordelijkheid van de hoofden der ministeriële departementen, tegen het misdrijf van schending der wetten bedreigd, moeten alzoo *nu* op den Gouverneur-Generaal worden toegepast (Art. 39 idem). Men kan dus spoedig het bevel des konings te gemoet zien, waarbij de Gouverneur-Generaal gelast wordt, zijne waardigheid neder te leggen. (Art. 40 idem).

Het behoeft geen betoog, dat men voor een Gouverneur-Generaal, die zich in dusdanige positie bevindt, weinig eerbied gevoelt noch lust heeft, zijne bevelen te gehoorzamen, uit welk een en ander derhalve ondermijning van het gezag en verzet kunnen voortvloeijen.

Intusschen is niets minder waar, dan dat de Gouverneur Generaal het bedoelde Artikel zoude hebben geschonden. De Gouverneur-Generaal toch heeft, door de zending van den Vice-President van den Raad van Nederlandsch Indië naar het in opstand zijnde rijk *Boni*, gebruik gemaakt van de hem, bij Art. 43, 2 lid id., voor gevallen van den hier bedoelden aard, bepaald toegekende bevoegdheid, om bepalingen van het regeringsreglement te kunnen schorsen.

En nu vragen wij, of het voor de rust der kolonie niet gewaagd is, diergelijke onbekookte en ten eenenmale ongegronde insinuatien te berde te brengen?

Batavia, 8 Januarij 1859. M. de Leon.

Straat Sunda Doorgezeild.

DATUM.		VLAG.	NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	VAN	DATUM		NAAR
Januarij	5	Engelsch	Lady Agnes Duff	C. White	Manila	19	December.	Falmouth,
"	6	Amerikaansch	Don Quixote	Nask. Stale	Canton	1	"	New-York.
"	7	"	Texas	E. Ayers	Manila	11	"	"
"	—	"	Canvas Back	R. S. Clark	Shanghae	2	"	"
"	—	"	Revenue	A. S. Houes	Manila	7	"	Boston.
"	8	Nederlandsch	Schoonderloo	D. Kruijt	Sumbawa			Batavia,
"	—	"	Immagonda Sara Clasina	Menso van Gijzel	Amsterdam	17	September	"
"	—	"	Gebroeders Houtman	C. J. Bax	Rotterdam	11	"	"
"	—	Engelsch	Mary Nicholser	C. Wentioorth	Manila	19	December	Sydney.
"	—	"	The Duke	E. Jones	Singapore	1	Januarij	Liverpool.
"	9	Amerikaansch	Sword Fisch	J. W. Croeker	Shanghae	18	December	New-York.
"	10	"	Lotus	John Lukis	Foo-Chow-Foo	28	"	"

Aangekomen schepen te *Batavia*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN	GEZAGVOERDERS.	VAN			AGENTEN.
Januarij	8	Ned. Indisch	stooms.	Palembang	H. J. Roseboom	Singapore	5	Januarij.	W. Cores de Vries.
"	—	"	bark	Fathool Mobarak	Kassan	Palembang	1	"	Buijs, Jacobsen & Co.
"	9	Nederlandsch	"	Immagonda Sara Clasina	M. van Gijzel	Amsterdam	17	Sept.	van Ommeren, Rueb & Co.
"	—	"	"	Gebroeders Houtman	P. J. Bax	Rotterdam	11	"	de Weerdt, Ruyl & Co.
"	—	"	schip	Java's Welvara	J. E. Doornbos	Tjilatjap	25	Dec.	Pitcairn, Syme & Co.
"	—	"	bark	Oldenbarneveld	N. F. Hoek	Japan	20	"	van Ommeren, Rueb & Co.
"	—	Engelsch	"	Triton	R. W. Sharpe	Sydney	10	Nov.	Maclaine, Watson & Co.
"	—	Amerikaansch	brik	Broters	H. C. Combe	Singapore	1	Jan.	"
"	—	Engelsch	bark	Collingwood	W. Spence	Bangkok	24	Dec.	Martin Dyce & Co.
"	—	Nederlandsch	"	Schoonderloo	D. Kruijt	Sumbawa			B. Kopersmit & Co.
"	—	"	"	Willem de Clercq	P. Ouwehand	Amsterdam			"
"	—	"	schip	Johanna en Louize	C. D. Popken	Padang	6	Dec.	Hanger & Schuurman.
"	—	Engelsch	"	Empress	Malone	Melbourne			Hunter, Houghton & Co.
"	—	Zweedsch	"	Atlantie	Fleetwood	"			C. Bahre & G. Kinder.
"	10	Nederlandsch	schoener	Reinhardt	J. W. B. v. d. Spenkel	Soerabaija			Schimmelpenninck & Co.
"	11	"	bark	Eduard Marie	M. F. Remmers	van de West			"
"	—	"	schip	Doggersbank	Wens	China			J. Cezard & Co.
"	—	Fransch	bark	Visir	Lotelier	St. Malo	6	Jan.	E. Moormann & Co.

Vertrokken schepen van *Batavia*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	NAAR
Januarij	8	Z. M.	stooms.	Admiraal van Kinsbergen	Luit. t/z 1 kl. Roodzant	koerst N. O.
"	9	Nederlandsch	bark	Johanna Maria	P. J. Dam	Nederland via Tjilatjap
"	—	Ned. Indisch	schoener	Coquette	Pa Ardie	Soerabaija
"	—	Zweedsch	brik	Emma	F. Nordvall	Soerabaija
"	—	Ned. Indisch	stooms	Banda	A. G Bosch	Borneo Westkust
"	—	Fransch	bark	Mauritius	Regnier	Padang
"	10	Ned. Indisch	stooms.	Batavia	C. C. L. Neijts	Molukko's via Sam. en Soerabaija
"	—	"	bark	Batavia	Tjia Kesiang	Cheribon
"	—	Zweedsch.	schip	L. A. Bang	Möok	Soerabaija
"	11	Z. M.	stooms.	Gedeh	Kapt. t/z. B. H. Staring	Boni
"	—	Nederlandsch	schip	Neptunus	P. Schuurman	Boni
"	—	"	bark	Waterloo	D. Duinker	Boni
"	—	"	schip	Noord Braband	H. R. Bok	Boni
"	—	"	"	President van Rijckevorsel	C. Vermeij	Boni
"	—	"	"	Jedo	van der Hoeven	Boni
"	—	"	"	Acadia	G Greefkes	Boni
"	—	"	bark	Ouderkerk a/d. Amstel	D. H. Kramer	Boni
"	—	"	"	Stad Middelburg	D. D. Onwehand	Boni
"	—	"	"	Catharina Maria	Schuchard	Padang
"	—	Ned. Indisch	"	Ameer hern, Oemar Bassap	Sech Balfagie	Singapore
"	12	Ned. Indisch	stooms.	Palembang	H. J. Roseboom	Samarang en Soerabaija
"	—	Z. M.	"	Madura	Luit. t/z. 1 kl. Clarckson	Boni
"	—	Engelsch	schip	Lord Warriston	Look	Engeland

In lading liggende schepen te *Batavia*.

VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	BESTEMMING.	AGENTEN.
Nederlandsch	bark	Eva Johanna*	H. de Boer		Haager & Schuurman.
〃	〃	Anna Paulowna*	W. Bek Wz.		〃
〃	〃	Afrika	Mannoury		〃
〃	〃	E. W. van Dam van Isselt	J. Kolm		〃
〃	schoener	Johanna Lousa	C. D. Popken		〃
〃	schip	Jupiter	P. Burggraaf		〃
〃	brik	Karel August	A. Huizer		〃
〃	3 mast	schoener Adèle*	H. B. R. Jaski		〃
〃	schip	Hebe	A. H. Kiehl		Schimmelpenninck & Co.
〃	bark	Pantalon	Bruinzeels		〃
〃	〃	Constance	Kimmerer		〃
〃	〃	Jacobus	van Loon		〃
〃	〃	Tasmania	B. J. Jonker		〃
〃	〃	Columbine	C. A. Malbranc	Soerabaija	〃
〃	〃	Reinhardt	J. W. B. v. d. Sprenkel		〃
〃	brik	Christiaan Louis	de Vos		〃
〃	〃	Joan Jacob	Wilphorst		〃
〃	bark	Amboina	W. H. Rusman		Reijnst & Vinju.
〃	4 mast	schoener Argo*	van Teutem	Exp. Boni	〃
〃	3 〃	schoener Zephir	de Vries		〃
〃	schip	Jason	J. Lourens		〃
〃	bark	Twee Anthony's*	van Rijn van Alkemade		〃
〃	〃	Regina Maria*	S. Ouwehand		Maclaine, Watson & Co.
〃	schip	Zeelandia*	W. Blaakhert		〃
〃	〃	Johanna Christina*	J. R. de Boer		Landberg, Bezoet de Bie & Co.
〃	〃	Louis Meijer*	O. Hazewinkel		〃
〃	〃	Twee Cornelissen	J. C. Krije	Cheribon en Samarang	〃
〃	〃	President Plate*	J. C. Hartsen		〃
〃	〃	Cornelia en Geertruida	C. E. Hoeksma		〃
〃	bark	Voorwaarts*	G. F. Bus		〃
〃	〃	Souburg*	van Linderen	Amoy via Soerabaija	〃
〃	brik	Diana	Masdorp		〃
〃	schip	Nieuwland	D. G. Pott		〃
〃	bark	Jeannette en Agatha	C. Kleijndert		〃
〃	〃	Alcijone	H. C. Haacke		Busing, Schröder & Co.
〃	〃	Henriette*	J. M. van der Veer		C. Bahre & G. Kinder.
〃	〃	Haamstede*	H. H. de Boer		van Ommeren, Rueb & Co.
〃	〃	Almonde	Surie		〃
〃	〃	Immagonda Sara Clasina	M. van Gijzel		〃
〃	schip	Oldenbarneveld*	F. N. Hoek		〃
〃	〃	Burgemeester Hoffman	N. A. Dijkema		〃
〃	schoener	Helmers	A. Messen		〃
〃	bark	Constantia*	E. Vonck		〃
〃	〃	Den Elshout*	Bonjer		〃
〃	schip	Johanna Maria Christina	Gorter		Paine, Stricker & Co.
〃	bark	Vijf Gebroeders	G. J. Teensma		B. Kopersmit & Co.
〃	〃	Eensgezindheid*	B. G. Flik		〃
〃	〃	Ida Elisabeth*	H. Kramers	Soerabaija	〃
〃	〃	Willem de Clercq*	P. Ouwehand		〃
〃	〃	Schoonderloo	D. Kruijt		〃
〃	schip	Biesbosch*	J. H. Mugge		〃
〃	〃	Prins van Oranje*	Hensing	Soerabaija	de Weerdt, Ruijl & Co.
〃	brik	Princes Charlotte*	Hille	Japan	〃
〃	bark	Fortuna*	de Ligny		〃
〃	〃	Thetis	J. Visser		〃
〃	〃	Ferdinand en Louis	J. K. de Weerd		Jacometti & Co.
〃	〃	Allegonda Jacoba	Deurholtz		J. Cezard & Co.
〃	〃	Odilia Magaretha	Hazelhoff		〃
〃	schip	Willem de Eerste	T. J. Niedfeld		〃
〃	〃	Delft*	van Geelkerken		〃
〃	bark	Beurs van Rotterdam	T. de Vos		〃
〃	〃	Johanna Maria	J. Dam		〃
〃	schip	Admiraal de Ruijter	B. Koster	Singapore	E. Moormann & Co.
Nederl. Ind.	bark	Faid Alim*	Sech bin Waber	Makasser	Buijs, Jacobsen & Co.
〃	〃	Aladanie*	Hadjie Hassan		〃
〃	〃	Anis Balgair*	Sech bin Soenkar		〃
〃	〃	Fathool Mobark*	Kassan	Samarang	〃
〃	〃	Noorban*	Said Alie bin Djen	Soerabaija	B. J. Jacobs.
〃	brik	Fathool Main*	Sech Mohamat	Amboina	〃
〃	〃	Atiatool Rachman*	Sech Oemar Bafadal	Soerabaija	〃
〃	bark	Marzoek*	Said Alhabassij	Banjermassing	〃
〃	〃	Fathal Karim	Sech Bafagie	Samarang	〃
〃	〃	Sara Eleonora*	D. Schuijmer	Samarang	Cassalette & Co.
〃	brik	Zwaluw*	P. P. Bloem	Japan	Haager & Schuurman.
〃	bark	Marianne Antoinetta*	J. Winter		B. Kopersmit & Co.
Engelsch	〃	Vernon*	Gilbert		Hunter, Houghton & Co.
〃	schip	Empress	Malone		〃
〃	bark	Ravensworth*	Applety		Maclaine, Watson & Co.
〃	〃	Heather Bell*	H. Ockenden	Falmouth	〃
〃	brik	Triton*	R. W. Sharpe	Australie	〃
〃	bark	Isle O. May	Burgess	Singapore	Borneo Company Limited.
〃	schip	Ellen Rodger*	J. Kraij	Singapore	Martin, Dyce & Co.
Fransch	bark	Albert Cezard*	J. Dolu	Frankrijk	J. Cezard & Co.
〃	schip	Benjamin*	Durouxguithen		Dümmler & Co.
Amerikaansch	〃	Robert Patten*	Donnell		Maclaine, Watson & Co.
〃	bark	Brothers*	Combe	Amerika	〃
〃	schip	R. B. Torbes*	Ballard		Paine, Stricker & Co.
Hamburg	schoener	Helene*	Range		C. Bahre & G. Kinder.
〃	bark	La Rochelle*	Meijer		Metzendorff, Wilmans & Co.
〃	schip	Neumuhlen*	Heuer		〃
〃	〃	Podesta*	Angelbeck		〃
Hanover	〃	Kroonprins Ernst August.*	Meijer		C. Bahre & G. Kinder.
Bremer	brik	Ocean*	Farrelmann		〃
〃	bark	Concordia*	Wessels		Busing, Schröder & Co.
Zweedsch	brik	Sijdpolen*	Söderberg		Metzendorff, Wilmans & Co.
〃	〃	Diadem*	Hansson		〃
〃	schip	Oscar I*	Blomquist		Pitcairn, Syme & Co.
Oldenburgsch	〃	Aeolus*	Jantzen		E. Moormann & Co.

De Particulieren schepen zijn aangeduid met een*

Aangekomen schepen te *Japan*.

van den 22 Junij tot den 18 Dec. 1858.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Junij	22	Ver. St.	stooms.	Mississippi	Nicholson	China
Julij	7	Ned.		Zeevaart	Biesthorst	Batavia
〃	10	Ver. St.	stooms.	Powhattan	Pearson	China
〃	19	Russ.		Askold	d'Ouw Kofsky	〃
Aug.	3	Eng.	schip	Furione	Osborne	〃
〃	—	〃	stooms.	Retribution	Barker	〃
〃	—	〃	〃	Emperor	Ward	〃
〃	—	〃	〃	Kanonneerboot No. 82	Grayham	〃
〃	4	〃	〃	Calcutta	Hall	〃
〃	—	〃	〃	Inflexible	Brooker	〃
〃	11	Ver. St.	〃	Powhattan	Pearson	Simoda
〃	—	〃	〃	Minnesota	Dupont	China
〃	19	Eng.	〃	the Cruiser	Bythesea	〃
〃	31	〃	〃	Retribution	Barker	Jedo
Sept.	1	〃	〃	Kanonneerboot No. 83	Grayham	〃
〃	4	Ned.		Cornelia Hendrika	Jaski	Holland
〃	6	China	jongk.	Tof-wh Ho	Tieseng	China
〃	10	Ver. St.	stooms.	Pohattan	Pearson	Simoda
〃	20	〃	〃	Minnesota	Dupont	China
Oct.	7	〃	〃	Mississippi	Nicholson	Hakodate
〃	9	Ned.		Jedo d'Arnoud	Gerken	Holland
〃	16	Fr.		la Place	Kersjegu	Jedo
〃	—	〃		Prigent	d'Osery	〃
〃	—	〃		Remi		〃
〃	—	Russ.		Askold	d'Ouw Kofsky	Shanghae
〃	25	Eng.		Vinden	Morice	China
Nov.	10	Amer.		Florence	Dumaresq	Shanghae
〃	14	〃		Ann	Munro	〃
〃	—	Ned.	stooms.	Nagasaki	Jones	Holland
〃	21	Japan	〃	Kwang Komar	Jettaboerie	Jedo
〃	26	Eng.		Vinden	Morice	Shanghae
〃	28	Ned.		Oldenbarneveld	Hoek	Batavia
Dec.	1	Amer.		Rapid	West	Hakodate
〃	—	〃		Charles Price	Orkum	〃
〃	—	〃		Ann	Munro	Shanghae
〃	16	Japan	stooms.	Japan	Kadsan	Amaksa
〃	18	Eng.	〃	Inflexible	Broker	Hongkong
〃	—	Deen.	brik	Wilhelmina	Frederiksen	〃
〃	—	Russ.		Kanonneerboot		Hakodate

Vertrokken schepen van *Japan*.

van den 19 Julij tot den 9 Dec. 1858.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Julij	19	Ver. St.		Mississippi	Nicholson	Simonda
〃	22	〃	stooms.	Powhattan	Pearson	〃
〃	—	Russ.		Askeld	d'Ouw Kofsky	〃 en Jedo
Aug.	5	Eng.	stooms.	Furione	Osborne	Jedo
〃	—	〃	〃	Retribution	Barker	〃
〃	—	〃	〃	Emperor	Ward	〃
〃	—	〃	〃	Kanonneerboot No. 82	Grayham	〃
〃	11	〃	〃	Calcutta	Hail	Hongkong
〃	—	〃	〃	Inflexible	Brooker	〃
〃	16	Ver. St.	〃	Powhattan	Pearson	Shanghae
〃	31	〃	〃	Minnesote	Dupont	〃
〃	30	Eng.	〃	the Cruiset	Bythesea	China
Sept.	7	Ned.	〃	Zeevaart	Biesthorst	Batavia
〃	8	Eng.		Retribution	Barker	Shanghae
〃	—	〃	stooms.	Kanonneerboot No. 83	Grayham	〃
Oct.	31	Ver. St.	〃	Powhattan	Pearson	〃
〃	7	〃	〃	Minnesota	Dupont	〃
〃	23	〃	〃	Mississippi	Nicholson	Ningpo
〃	22	Fr.	〃	la Place	Kersjegu	Shanghae
〃	—	〃	〃	Prigent	d'Osery	〃
〃	—	〃	〃	Remi		〃
Nov.	2	Ned.		Cornelia Hendrika	Jaski	Batavia
〃	3	Eng.		Vinden	Morice	Shanghae
Dec.	17	Amer.		Florence	Dumaresq	〃
〃	—	〃		Ann	Munro	〃
〃	9	Eng.		Vinden	Morice	〃

Aangekomen Schepen te *Pasoeroean*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Dec.	29	N. I.	kotter	Little Tot	Katjoong	Soerabaija.
〃	30	Ned.	schip	S. van Heel	D. H. Dietz	〃
Jan.	4	N. I.	schoen.	Bella	Juno	〃

Vertrokken Schepen van *Pasoeroean*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Dec.	23	N. I.	kotter	Little Tot	Katjoong	Soerabaija.

HANDELSBERIGTEN.

(*Vervolg en Slot*.

Zeilklaar.

Brouwershaven. 23 Nov. Itzstein und Welcher, Bosse, New-York.
Texel. 22 Nov. California, de Wijn, Batavia.
Macao, Kroll, dito.
Prins Mauritz, Bart, dito.
Herm. Isaac, Braunstahl, K. de G. Hoop.
Staatsraad van Ewijck, de Winter, Londen.

Schepen in Lading.

Rotterdam. Batavia, Janetje, Lupcke. — Willem Kroompr. der Nederl., de Bourchelles Zetteler. — Batavia, Sam. en Soerab., Dorothea Henriette, Smit. — Batavia en Soerabaija, Fop Smit, Hoefman. — Padang, Gouv. van Swieten, v. d. Harst. — New-York, Inkerman, Sandström. — Arnold Böninger, Bashagen. — Ellen Stewart, Coffin. — Boston, Gerhard, Tönjes. — Philadelphia, Alberdina, Ouendag. — Montevideo en B.-Ayres, D. T. Visser, v. d. Linden.

Amsterdam. Batavia, Concurrent, de Wit. — Elisabeth & Jacoba, Lucas. — Batavia, Sam. en Soerabaija Sumatra, Grivel. — Batavia en Soerabaija, Drie Vrienden, Nolting. — Nicot, Amesz. — Samarang, Julie Claire, v. Oosteroom. — Samarang en Soerab., Baron v. Hardenbroek, Henny. — Singapore, Stad Leyden, v. d. Worm. — Kaap de Goede Hoop, Jan van Brakel, de Roever.

VREEMDE HAVENS.

Aangekomen.

Londen. 10 Nov. Ottolina, Prange, China.
Portsmouth. 7 Nov. Marianne, Grönbeck, Batavia.
vertrok 14 n. Amsterdam.
Dartmouth. 10 Nov. Lord Nelson, Hall, K. de G. Hoop (n. Amst.)
Plymouth. 9 Nov. Eleanor, Trijselius, Batavia.
Liverpool. 10 Nov. Joan Melchior Kemper, Salm, Amsterdam.
om voor Batavia te laden.
Shields. 14 Nov. Osiris, Cramer, Amsterdam.
16 Hoop van Capelle, Bok, Bremen.
17 Alida, Kieviet, Amsterdam.
Hartlepool. 7 Nov. Otto, Rotgans, Rotterdam.
Triëst. 12 Nov. Jenny, de Lang, Rio-Janeiro.
New-York. 25 Oct. Raven, Crocker, Padang.
Boston. 25 Oct. Aurora, Holmgren, dito.
30 Nightingale, Petersen, dito.
San Francisco. 21 Sept. Stormbird, Gerard, Batavia.

Vertrokken.

Londen. 8 Nov. Westerkwartier, de Lange, Fernambucq.
vertrok 10 v. Deal.
13 Corn. Gips, van Alkemade, Adelaide.
vertrok 14 v. dito.
Min. Pahud, Kiewiet, Melbourne.
vertrok 19 v. dito.
Nurcery Packet, Orzane, Nickerie.
vertrok 19 v. dito.
15 Heram, Roefsema, Rio-Janeiro.
Plymouth. 7 Nov. Anna Digna, Ouman, (v. Gothenburg) Melbourne.
na geëindigde reparatie.
Glasgow. 6 Nov. Melbourne, Cooper, Batavia.
Hamburg. 19 Nov. Compact Goede Trouw, de Vries, Montevideo.
Bremerhaven. 14 Nov. Hoop van Capelle, Bok, Batavia (via Newcastle).
Cadix. 29 Oct. Catharina, de Boer, Rio-Grande.
Triëst. 30 Oct. Corn. Aletta, Bleeking, Rio-Janeiro.
18 Nov. Gebbina Helena, de Vries, Fernambucq.
16 Noord-Holland, Fijn, dito.
Iquique. 18 Sept. Cornelia, Muntendam, Pisague.

In Lading.

Londen. 6 Nov. Loevesteyn, Vonck, Sydney.

Gepasseerd.

Sorling. 3 Nov. Fosca Helena, de Waal, Baltimore n. Amsterdam.
6 Noordhorn, van Leeuwen, Rio-Grande n. Falmouth.

Zeilklaar.

Shields. 6 Nov. Zeeploeg, Kramer, Onrust.
16 Adm. Tromp, van Tubergen, dito.
New-York. 25 Oct. Triëst, Sewall, Sumatra.
Boston. 30 Oct. Santiago, Eamas, Oost-Indie.
Philadelphia. 29 Oct. Eppo Hendrik, Schut, Londen.
Charleston. 23 Oct. Twee Alida's, Visser, Amsterdam.

HANDELSBERIGTEN.

Te BATAVIA, den 11den Januarij 1859.

Koffij, Java *f* 31 @ *f* 32,— nominaal.
——— Padang *f* 32,— 〃
Rijst, Indramaijoe niet aan de markt.
——— witte Batavia 1ste kwaliteit, *f* 130,— @ *f* 150,—
——— 〃 〃 2de 〃 *f* 110,— @ *f* 125,—
——— Carga *f* 90,— @ *f* 100,
Suiker, witte N°. 16. *f* 18.— @ *f* 18,25.—
Arak, *f* 65,— aangeboden.
Wisselkoers op Holland 103 @ 103,50 % 6 maanden na dato.
〃 op Engeland, *f* 11,25 @ *f* 11,30 6 maanden zigt.
Padang. Niettegenstaande de Koffij klein en slecht was is de veiling hoog afgeloopen @ *f* 30,75.

Te PASOEROEAN, den 5den Januarij 1859.

Suiker N°. 16, ℔ picol *f* 17,50 afgedaan.
Rijst, (witte) ℔ koyang *f* 180,—
Id. (carga) 〃 〃 〃 130,—
Olie, (klapper) 〃 pic. 〃 19,—
Id. (katjang) 〃 〃 〃 17,—
Wisselkoers, @ 101 %.

Den 5den Januarij, waren in de Gouvernements Pakhuisen afgeleverd uit den oogst van 1858.

Van de Fabriek	Getalbouws	Picols Suiker (*Gouv. levering*)		*vrije beschikking.*
Wangoon Redjo.	407.	10,582	*a.*	7,797-78
Ardjosarie	471.	14,130	*a.*	9,569-77
Ardie Redjo.	353.	14,903-69		
Yosowilangoon.	307.	7,489-39		
De Hoop.	433.	10,004-27		
Djacatra Oost.	490.	9,800	*a.*	19,259-86
De Onderneming.	425.	11,050-06	*a.*	17,100-96
Wonoredjo.	423.	9,306-—	*a.*	11,125-97
Kloerahan.	368.	10,304-01	*a.*	9,900-56
De Goede Hoop.	245.	6,860-15	*a.*	10,807-63
Gaijam.	423.	10,998-30	*a.*	13.107-95
Becassie Oost.	292.	7,884-40	*a.*	12,495-48
Dankbaarheid.	294.	7,056-61	*a.*	6,319-88
Soekoredjo.	300.	7,500-11	*a.*	10,665-27
Kawisredjo.	300.	11,460-59	*a.*	5,725-60
Sarieredjo.	150.	3,000-32	*a.*	4,201-28
Pleret.	321.	10,272-13	*a.*	3,403-22
Te zamen	6002.	162,602-58 pic. Suiker.		141,750-71
		161,247-72 〃 Koffij.		

NB. van de fabrieken met *a*. geteekend is de Gouv. levering afgeloopen. Alle fabrieken hebben afgemalen.

Restant Producten in 's lands pakhuizen, den 5 Januarij 1859.
58,569-15 pic. Suiker, oogst 1858.
46,478-29 〃 Koffij 〃 1858.

HANDELSBERIGTEN.

Rotterdam, 22 November.

(*Vervolg en Slot van ons Buitengew. No.*)

In **Theeën** had eenige meerdere levendigheid plaats. In de 1e. hand kwamen de afdoeningen tot stand van het opgehouden gedeelte *Congo* der lading *Queen of Ava* als:

No. 86. 3 kav. à 88 c. No. 71. 16 kav. à 90 à 91 c.
〃 70. 15 〃 〃 91 à 95 c. 〃 78. 21 〃 〃 80 à 81 〃

Ook in de 2de hand waren de omzettingen in de vorige week vrij geanimeerd en goede zoowel als fijne soorten zeer gezocht. Ord. *Chinesche Congo* noteert men thans 78 à 80 c.

Rijst. Omtrent dit artikel is niets te vermelden dan de afdoening van 2800 bn. blanke *Java* à *f* 6½ en 1400 bn. blanke *dito* tot *f* 7⅛. De meeste houders zijn tot de tegenwoordige prijzen niet aan de markt en het artikel schijnt op deszelfs tegenwoordige lage standpunt iets meer attentie te trekken.

Specerijen met geringen handel tot vorige prijzen.

Katoen door beperkten voorraad met weinig handel; doch in zeer goede stemming tengevolge der willige berigten van Liverpool, alwaar *Amerik.* in de vorige week ca. ⅛ d. is gestegen.

Huiden. Van *Java Runder* prima kwaliteit, waarnaar voortdurend vraag bestaat, is geen voorraad. Eenige partijtjes ordin. *Buffel-* vonden tot lagere prijzen koopers. Op alle hoofdmarkten verkeert dit artikel in eene lustelooze stemming en werd tot lageren prijs afgegeven.

Java Indigo en **Cochenille** onveranderd. Van de bij particulieren aangevoerde partijen werden in de vorige week 10 kn. afgedaan.

Tin onderging sedert onze vorige eene kleine daling en werden successivelijk ca. 2500 blokken tot *f* 71 à 71¾ afgedaan, terwijl thans tot laatstgenoemden prijs aan de markt blijft.

Arak. De afdoeningen gedurende de laatste 14 dagen bestaan in:
20 Leggers *Batavia* ex *Corn. Wern. Eduard* tot geheimen prijs.
22 〃 *Soerabaya* van buitengewone sterkte ex *Fop Smit* tot *f* 112.50. en
29 〃 *Soerabaya*, sterk 147°/₀ ex *dito* tot *f* 135.

Camfer. Met meer kooplust op speculatie. Tot 40 cts. werden 71 tobben *Japansche* per *Padang* afgedaan, welke prijs voor de 248 tobben per *Verdam* geweigerd werd. Tot 42½ cts. wordt een partijtje van 55 tobben verlaten, terwijl overigens hooger gehouden wordt. *Chineesche* is tot 40 cts. aan de markt. **Tamarinde** blijft uiterst lusteloos en moeijelijk te verkoopen. **Cubeben** zijn uitverkocht en verlangend wordt aanvoer te gemoet gezien, waardoor 75 cts. en misschien meer te bedingen zal zijn. **Lange Peper** nominaal 23 cts. Tot 20 à 21 cts. zijn er koopers. **Rhabarber.** 10 ktjs. per *Lootse*, oud en gestoken overigens goede soort, zijn à 122½ cts. afgedaan. Er is meer vraag en er zijn iets betere prijzen te bedingen, mooije kwal. is 160 cts. waard. **Rad. Galanga** met zeer geringen voorraad, onder *f* 36 is niet te koop, hetgeen voor dringende behoefte betaald wordt. *Chin.* **Kaneel** stil; tot 64 cts. gaat slepende af. De 1800 kn. per *Margaretha*, van China gewacht wordende, zijn nog niet gearriveerd. **Cassia Lignea Vera.** De aftrek blijft gering, alleen laat zich goede krachtige gele soort goed verkoopen. De prijzen zijn onveranderd. **Steranijs.** 30 kn. zijn à 43 cts. afgedaan. **Oleum anisi Stellati.** 10 ktj. per *Lootse*, zijn à *f* 5⅜ verkocht, tot welken prijs verder dringend wordt aangeboden. Er zijn lager prijzen in het verschiet, door belangrijken aanvoer in Engeland te wachten. **Oleum Cajaputi** zonder voorraad in de eerste hand, intusschen zoude voor het tegenwoordige nog maar hoogstens 160 cts. te bedingen zijn. *Geconfijte* **Gember.** De afzet is veel verminderd en hetgeen nog in eerste hand, zoowel van ordinaire als mooije aanwezig is, trekt weinig attentie; ordinair is niet meer dan 15 cts., mooije hoogstens 75 cts. waard. *Japansche* **Was** blijft op de tegenwoordige prijzen vraag genieten; 300 kisten per *Padang* aangevoerd, werden van boord ongesorteerd te ontvangen, verkocht à *f* 85; sortering A wordt op *f* 39½ à *f* 40, B *f* 38 gehouden. **Gum Elasticum.** Ook na den afloop der laatst vermelde veilingen bleef het artikel veel vraag genieten en toonde men zich al spoedig bereid hooger prijs te besteden; 71 korven per *Johanna Maria* werden à *f* 51½ afgedaan, hetgeen ca. *f* 3 à *f* 4 boven den laatst besteden prijs was. Verder hadden tot gelijken prijs en zelfs tot *f* 52 omzettingen in de tweede hand plaats en werd heden voor 8000 kilo *f* 58 besteed. De voorraad is geheel opgeruimd, en terwijl alle markten van Europa zijn uitgeput, het debouché groot is en zich uitbreidt, kan het niet anders of er zullen hooge prijzen te bedingen blijven en zijn aanvoeren zeer gewenscht. **Gutta Percha** zonder eenigen voorraad. Het artikel wordt in Engeland tot ongekend hooge prijzen opgekocht, de consumtie is allerbelangrijkst en indien niet spoedig aanvoeren plaats hebben, zal men geheel verlegen raken. **Gum Damar.** De zich geopenbaarde meerdere vraag blijft aanhouden en verscheidene omzettingen hadden tot den laatsten veilingsprijs en iets hooger plaats, voor mooije prima is 31 cts. coulant te bedingen. **Paerlmoerschelpen** zonder voorraad, veel gevraagd en tot hooge prijzen te verkoopen. **Schildpad** onveranderd met weinig kooplust, zelfs de lage prijzen schijnen dien niet te kunnen opwekken.

Bindrotting met vermeerderde vraag, waaraan echter door gebrek aan disponiblen voorraad niet te voldoen is. De voorraad bij de N. H. M. in alle havens bedraagt heden 8303 bossen en bij particulieren alhier 3000 bossen.

Aangekomen Passagiers te Batavia,

van den 8 tot en met den 11 Januarij 1859.

Met het N. I. stooms. Palembang, Kapt. H. J. Roseboom, de Raad van Nederlandsch-Indië Mr. A. Prins, de heeren Graaf Medem, H. M. Casimir, Perindorge, Noordhoek Hegt, L. van der Heijde, A. H. Kuipers, C. de Rijnhas, Manuel, Luiz, Geb. Dementruis, P. Vardon, Z. M. troepen en bannelingen van Singapore via Riouw en Muntok.

Met de N. I. bark Fathool Mobark, Kapt. Kassan, de Kapt. der Genie H. Rietveld en eenige militairen van Palembang.

Met de Ned. bark Immagonda Sara Clasina, Kapt. M. van Gijzel, de heeren Costen en Echtgenoot, H. Bruno en Echtgenoot en M. Carapiet van Amsterdam.

Met de Ned. bark Gebroeders Houtman, Kapt. C. J. Baks, de heeren Umbgrove, Echtgenoot en kind, met gouvernante, Gonggrijp, Bakker en van Gennep van Rotterdam.

Met de Ned. bark Oldenbarneveld, Kapt. Hoek, de equipage der stoomschepen Jedo en Nagasaki van Japan.

Met de Eng. bark Brothers, Kapt. Combe, de heer Netang van Singapore.

Vertrokken Passagiers van Batavia,

van den 9 tot en met den 11 Januarij 1859.

Met de N. I. schoener Coquette, Kapt. Pa Ardie, de heeren R. W. [illegible] en R. Melbeurn naar Soerabaija.

Met het Ned. schip Neptunus, Kapt. P. Schuurman, Z. M. [illegible] Boni.

Met het Ned. schip Waterloo, Kapt. D. Duinker, Z. M. troepen [illegible]

SNELPERSDRUK VAN H. M. VAN DORP te BATAVIA.